"ઉતચુઈતી" જાન-ફેશાંની-ફીદાગીરી કાંઈ એકજ રવેશની નથી આવતી, પણ ઘણા જુદા જુદા મરતબાની રહેલી છેઃ જેમકે, જરથોસ્તી દએન અને તેના પાળનારાંઓ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, પેગામ્બરઉમ્મતનાંઓ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, ઉસ્તાદ-શાગેર્દ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, શાગેર્દ-શાગેર્દ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, માદર-ફરજંદ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, પેદર-ફરજંદ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, શોહર-ઝન વચ્ચેની ઉતચુઈતી, બેરાદર-ખાહર વચ્ચેની ઉતચુઈતી દુસ્ત-દુસ્ત વચ્ચેની ઉતચુઈતી, હમ-ધંધાદારીઓ વચ્ચેની ઉતચુઈતી, વીગેરે અનેક જાતની ઉતચુઈતી શીખાડેલી છે. તેમાં સૌથી શ્રેષ્ટમાં શ્રેષ્ઠ માજદયસ્ની જરથોશતી દએન તરફની ઉતચુઈતી જણાવેલી છે. એમ મેહેર-યશ્તનો એક ફકરો ઘણો સુંદર રીતે બધી ઉતચુઈતીનું વર્ણન આપતાં જણાવે છે. (જુઓ કરદો ૨૯ મો.)

વળી 'ઈરાની પતેત, મા પણ ચહટ ઉતર મહતઆનાઓ તરફની ઉતચુઇતી (જાનફેશાની) અને ફરજદારીમા કશી ખામી - કસુર થવા પામી હોય, તો તે ફરીથી નહી કરવાનો એકરાર મલે છે; તેમા આપેલો અનુક્રમ ગોખવા જોગ છેઃ-

કહેવત મુજબ "કુવામાં હોય તો હવાડામાં આવે" તેમ મા-બાપના મીશ્ર-માંશ્નના જોશ સાથે શાદ બુનીયાદી બચ્ચાંમાં પેહલ્લેથી પડેલી હોય, તોજ તે ખીલવીને બાહેર લાવી શકાય અને ઈહમ્યતનો પાયો તેવીજ નેક બુનીયાદી ઉપર રચી શકાય છે. સોનેરી જમાનો લાવવા માટે અચાર-વિચારને સુધારીને માજદયસ્ની જરથોશ્તી દીન બાબેની ઉતચુઈતી ઉપર સાબેત મીશ્નથી રહેતાં સૌથી પહેલાં શીખવું જોઇએ. આપણી ન્યાયશ-યશ્તોના બાજમાં પઢવાના પાજંદ ફકરામાં આવતા 'આગહી" તથા "આસ્તવાંની" લફ્ઝો (બોલો) આપણું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે. ત્યાં "આગહી"નો ખરો અર્થ "દીનના કાયદાઆનું જ્ઞાન જેથી ઉરવાંનોને ખઍેત્વદથ કેમ થાય છે તેનું ભાન થાય છે." અને "આસ્તવાંની" એટલે "દીન ઉપર સાબેત રહેવાની ઉસ્તવારી" એમ અર્થ થાય છે. તે બધી તરીકતો માટે પેહલાં તો પુષ્કળ માન સહિત "ગોશો-સ્રુત-ખેરદ" યાને ઉસ્તાદની આગલ ઉતચુઈતીથી જઈને ગૃહણ કીધેલા ઇલ્મથી મેલવેલી અકકલ ઓછામાં ઓછી આપણાંમાં ખીલવેલી હોવી જોઇએ.

* * *

નવું નસીબ

તરીકતો અને માંથ્રખાની બીજું નવું શુભ નસીબ ઉભું કરે છે. અણધારેલી દીશાએથી જોઇતી મદદો આવીને ઉભી રહેશે.

ગરીબો તેમજ તવંગરી કેસાસને આધીન અને આપણી પોતાની માઝી (ભૂતકાળ)ની કરણીને આધીન જ પેદા પડે છે. હાલના દુ:ખી પારસી જરથોસ્તીઓને દીનના ચારિત્રવાન વીદ્વાન દસ્તુરોએ એવું માર્ગદર્શન આપવું જોઇએ, કે કુદરતના અદલ ઇન્સાફને નમનતાઇપૂર્વક આધીન થઇ દરેક ગરીબીમાં આવી પડેલા હમદીનોએ ખરાં જીગરથી પતેત કરવી જોઇએ.

ગમે તેવા કફોડા સંજોગોમાં જો તેઓ અશોઇ ઊભી કરનારી તરીકતો પાલવા બનશે અને બને તેમ માંથ્રખાની કરતા રહેશે, તો તેઓનું બીજું નવું શુભ બખ્ત ઉભું થશે અને અણધારેલી દીશામાંથી જોઇતી મદદો આવીને ઉભી રહેશે.

પા. આ. ૨૫-૨-૭૩ પાનુ ૩

Chinvat Bridge

The Chinvat (meaning Requiter) Bridge comprises four grade stage. This Chinvat is allegorically called a Bridge, because from its top sub-region called 'Var-i-Jam-kard' begin the paradisiacal regions while the lowest sub-region of the Chinvat called Ganjesh (which is the portal sub-region of the Chinvat) is connected with the regions of the spirit worlds and of wicked or sinful souls.

Chinvat is derived from Chi, to select or punish (after judgment). It is a selector of saintly souls, who on account of their practising strict truthfulness in life on earth with contrition for wrongs done, accompained with control over passions, and practice of the Zoroastrian anti-microbe Baj-rites in daily life, become 'Ashim ashai', 'holy for the sake of holiness' (Ysn. 46,10), whom Zarathushtra promises to help cross the Chinvat Bridge, while the wicked on account of the sinful life on earth cannot go higher beyond Ganjesh, its bottom stage. Partly better souls can go up to the second or third stage called Gangdez or Kang-dez respectively, but not Var-i-Jam-kard, the paradisiacal top stage. The rejected souls are hurled down to the halting station of Vantar above mentioned prior to rebirth. Thus Chinvat selects the pious, and rejects and thereby punishes the wicked as its derivative signifies. It may be noted that higher sub-regions of this Zamrir are connected with paradisiacal regions, and the lower sub-regions with Vantar, the halting station for sinful souls destined for re-birth on the material world.

As stated above, a saintly soul by becoming 'Ashim-ashai,' holy for the sake of holiness, succeeds in crossing the Chinvat Bridge, and ascends to the fourth Zamrir, in which are located the 'Chakati Bridge' and several paradisiacal stations known as centres of 'Jaza' meaning 'reward' (as opposed to 'Saza', punishment to sinful souls in this material world). The highest among these paradisiacal stations is 'Pahlum Ahwan', literally the 'best abode', which is referred to in Avesta as 'Vahishtem Ahum' (Vd. 19.36).

Khanirath Bami : After crossing the Chinvat Bridge, the soul takes birth again in this materal world for drawing to itself its particle-souls alienated in the beginning of its journey of exile to the Space. It may be recalled that at that stage every wicked whole soul ('Aka Chithra') is bifurcated into sexes on Zareh Vourukasha, and that 1/10th particle of both sexes is divided among animal, vegetable and mineral kingdoms. Ages and ages after, when that parent human soul (masculine or feminine, whichever it be) becomes pure, it attracts to itself and absorbs those alienated particles of its soul in the three lower kingdoms as also in other human beings, and renders them Druj-free, i.e., turns their Druj into Gao, evil into good, by its spititual powers of holiness. Such alchemization of the Druj in those particles effected in its microcosm by that pious soul on this earth is called "Khanirath Bami" literally Golden or Shining Shore.

GATHA & GITA

Philologists have found that the Avesta and the Sanskrit are sister languages having a common grammer and resemblance between them. Sanskrit root renders great help to explain many Avesta words; in fact it is Sanskrit that has evolved out of the primary pristine Avesta language, thereby revealing the stages of Aryan evolution. A striking instance of this rule is now before us. Just the same as the Gatha-a mere strip of the larger text of the seventy two chaptered Yasna, is the most revered of the whole literature, so too the "Gita", a mere strip of the almost endless "Mahabharata", is the most revered in the Sanskrit language. Enjoyable therefore it realy is that both the "Gatha" and the "Gita", have a common Sanskrit Avestan root in "Ga" which means to sing divinely". They both are something more then mere songs. What a simple description of the most marvellous production of the human intellect. It is a lesson in true simplicity and unostentatiousness, preached many a thousand years ago. This self-effacing modesty is preserved in the word "Bible" and the "Koran". The former is derived from the Greek word - "Biblion" which means nothing more than a "Book", and the latter is derived from the Arabic "Karaa", to read; and very truly indeed, it only means that which is worth reading.

બીજા સાથે ગુનાહની રમત ખુનરેજી કરતાં બદતર છે.

માનવ એક બીજાને હથિયારથી મારે તેથી જે ખુનરેજી થાય અને અસંતોષ થાય, તેનાં કરતાં બીજા સાથે ગુનાહની રમત કરે, તે રમત હથિયારથી થતી ખુનરેજી કરતાં વધુ દુઃખકારક અને સંતતાવાળું ગણાય છે. ગુનાહોમાં કુનમરજી અને જનાકારી મોટા ગુનાહ છે. જેથી હથિયાર કરતાંબી ભારી દીલતંગી અને ખુનરેજી થાય, માટે પહેલવીમાં તે શહેરોમાં (ચોથા ચખ્રમાં) ધુસેલી બદીને કુનમરજી અને જનાકારી તરીકે કહેલાં છે. આવી રીતે અભડાયલાં શહેરને એટલે ધનામીને ઊભી કીધેલી વિરોધીવાળાં શહેરને ઈલ્મયતમાં માનવને લગતા ચોથા ચખ્ર તરીકે ઓળખે છે. આ ચખ્રની આવી શીકલ છે.

પા. આ. ૨૪-૯-૬૭ પાનું.૪.

અવસ્તામાં જ્યાં નદી યા પહાડનો ઉલ્લેખ આવે, ત્યાં અસરે રોશની ઝીલવાના મરકઝોની હકીકત સમજવી.

પૌઉરૂશસ્પનું ઘર "દરેજી જબાર"માં હતું જબાર એ એક પહાડનો ઉલ્લેખ છે, અને દ્રેજીમાં એક નદીનો ઉલ્લેખ છે.

તેને નમાનહે પૌઉરૂશસ્પ કહે છે. અહીં જ પેગામ્બર સાહેબનો જન્મ થયો હતો. અવસ્તામાં જ્યાં નદી યા પહાડનો ઉલ્લેખ આવે, ત્યાં અસરે રોશની ઝીલવાના મરકઝોની હકીકત સમજવી.

પા. આ. ૪ - ૧૧ - ૭૩. પાનું. ૨.

યઓઝદાથ્રેગર મારફતે નહિ પણ કુદરતી રીતે, આતરે દાદગાહમાં, પાવમહેલ કયારે ઉભો થઈ શકે? કુદરતી રીતે આતરે દાદગાહનો આદરાન તરીકેનો ચહડતો દરજજો કયારે થાય ?

કોઈ એક મકાનમાં પાવીઓની રચના કરીને તેની એક પાવીમાં આતશને તખ્તે નશીન કરીને, ત્યાં પાકી પરહેઝગારીથી ભણતરો કરે; હુસમુરદી ગુજરેલાંના ભણતારો કરે અને બધા હિંગામોના એટલે ગાહમ્બારોના અને બીજા બધા હિંગામોના ભણતરો કરે, ત્યાં પાકીઝગી પુરી રીતે જાળવે, તે આતશ ઉપર ગેહગેહ બોય દે, તો અષો જરથુસ્ત્રની ફ્રવષિ તે આતરે દાદગાહમાં ઉતરીને બાર વરસના અઈયામમાં ત્યાં અમુક મરતબાનો પાવ મહેલ બાંધી આપે છે. ત્યાંના આગેવાન મોબેદ સાહેબ જે પરહેઝગારીમાં, મહેરની પાબંદીમાં વધેલા હોય તેને દસ્તુરી મલે છે, અને ત્યાંના રોજ માહના ભણતરોના અમલ ઉપર સરેદ યઝદ પ્રસન્ન થાય છે. એમ અષો જરથ્રુસ્ત્રની ફ્રવષિ કુદરતી રીતે પાવમહેલની રચના કરી આપે છે. જે જમાનામાં બહારગામ અને દેશ દેશ જવાના સાધનો નહી હોય અને જવુ અશકય થાય ત્યારે ઉપર કહેલી દીનનો પાવમહેલ થઈ શકે છે. પાવમહેલ ગેતીની ઉપર તો છેજ પણ પાવમહેલ વાળા મુલક તરફ જઈ શકાતું નથી. અને ત્યાંથી અમલને લાવી શકાતો નતી. વળી ખુદની ખુદીથી બરશ્નુમ પણ લેવાતું નથી કેમકે ત્યાં પાવમહેલ કે આલાતો છેજ નહિ, પાક મકાનનો સીલસીલો છેજ નહિ, ત્યારે સીરફ દીન ઉપરના અચુક વિશ્વાસ અને મોટી પાકીઝગીથી આતશને પરથાવીને હુશમુરદી કીયાઓ જીવતાઓની તેમ ગુજરેલાની કરીને, અષો જરથુસ્ત્રની ફ્રવષીને પ્રસન્ન કરીને કમમાં કમ બાર વરસ પછીથી ત્યાં આલાતોને ઉભા કરીને ખુદની ખુદીથી બરશ્નુમ લઈને પાવ મહેલની કીયાઓ શરૂ થઈ શકે છે.

એક આતશે દાદગાહની ઉપર બાર વર્ષો સુધી બોય દેવાય તો તે આતશનો દરજજો આદરાનનો થઈ શકે છે. જાણવું કે જેમ આતરે વરહ્રાનના દરજજા રહે છે તેમ આતરે આદરાનના અને આતરે દાદગાહનાબી દરજજા રહે છે. બાર વરસ લગી પાકીઝગીમાં ઉધરતા આતરે દાદગાહ અમુક દરજજાના આતરે આદરાનના તરીકે થઈને પાવ મહેલની રચનાને પોતે ઉભી કરાવી તેને ઉઠાવી શકે છે.

Thus Spake "The Sleeping Prophet"

Edgar Cayce

The Earth will be broken up in the Western portion of America - Portion of Japan will go into the sea - The upper portion of Europe will be changed in the twinkling of an eye - There will be upheavals in the Artic and the Antartic, that will cause eruption of Volcanoes, in the torrid areas and there will be Shifting of the Poles - The destruction of most of Los Angeles, San Francisco and New York - The end of Communism in Russia with a Liberated Soviet in alliance with the U.S.A., and Russia becoming Religious and God fearing - England losing Inda - The Christianization and Democratization of Red China - (Cayce died in 1945)

Thus Spake "The Sleeping Prophet"

Edgar Cayce

The eternal laws of cause and effect, to which every soul is personally answerable, work on all the other Planets n our system exactly as they do on earth, even though this is the only Planet where physical life as we know it exists.

* * * * * *

Cayce suggested that most souls made their greatest spiritual advances while living obscure and uneventful lives, usually under fairly straighten circumstances.

* * * * * *

" It is never to late to mend thy ways," " For life is eternal, and ye are what you are today because of what you have bean. For ye are the co-creator with thy maker.

* * * * * *

They that make themselves friendly, have friends.

શાહ તેહમુરસ્પની શેતાન ઉપર ૩૦ સાલા સ્વારી

ફીરદોશીના શાહનામામા આપણને ઉપલા મથાલા જોગ વાચવા મળે છે કે હોશંગના દીકરા તેહમુરસ્પે શેતાનને ૩૦ વર્ષ સુધી કાબુમાં રાખયો અને તેની ઉપર સ્વારી કરી. આ કેટલાક જેમ માણે છે તેમ કાય હવાય વાર્તા, ફેરી તેલ નથી, પરંતુ હકીકતી બીના છે. તેહમુરસ્પને દ્રુજો-દેમાનની ગતીના શેતાનને, જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગી રોકવાનું કામ કુદરતે સોંપએલું હતુ. તેઓતો ફસે-રત્વો થઈને ખએત્વોદથ થએલા હતા અને ગરો દેમાનની ગેતીના હતા. માટે પોતાને લગતુ કાર કંઈ રહેલું નહિ. તેઓ પોતાના ખીલેલા ૧૬ આથ્રવાની ગુણો એટલે અહુરાના આતશ લગી પુગી રહેલા ઈનસાનના ગુણો, અને પંચાસ દવચ્રમની વાસીમાં તે ગુણો પુર જલવામાં રમી રહેલા હોવાને લીધે તેવણ વોહુનની ગતીને પુર તાબામાં આણીને પોતામા રથવ્ય ગતીંના ચખ્રો ચલાવીને અહુનવરના નાદ સાથે હમેશ યઝ થએલા રહેતા હતા. પોતામા નાફે-બવરની શક્તી ઉભી કીધેલી હતી, જેને લીધે તેવણમાં તનુ માંથ્રની ગતી જાગતી રહેલી હતી. જેથી તેવણંને ઝયનઆવંદ = હથીયાર બાંધનાર કહ્યા છે અને પોતાની હુવીને = અહરેમનને, અસ્પમાં બદલીને સવાર કરનાર કહ્યા છે. આવા તેહમુરસ્પે ગેતીના જુલ્મ ગુજારતા અઝી દહેકાને મારીને તે ખ્રફસ્ત્ર પર સવારી કીધી. પોતાની વોહુનની ઉપર પોતાની ગવની સવારી કરાવી પોતે સ્વાર થયા જેને **તખ્મ ઉરૂપ** ≐ **તેહમુરસ્પ** કહે છે. અશો જરથુસ્ત્રના પેશરવોમાં તેહમુરસ્પનું **પૌઈર્યોતકેશી**નું જોર ઘણું હતું, જે નવાબઝીશતની ગતીએ પુગેલું હતું. તેથી તેવણને અશો ઝરથુસ્ત્રથી ઉતરતું કામ કીધેલું હતું કે તેવણે અઝીદેહાકને પકડયો હતો. અને તેના ઘોડાના આકારમાં ફેરવીને તેની ઉપર ૩૦ શ્યાલા સુધી સ્વારી કીધી હતી.

નિકીઝ-ઈ-વહેદએન, પાના ૪૧૭-૪૧૯માંથી - ખરશેદજી.

KING VISHTASPA WAS NOT CONVERTED

It is at times argued that King Vishtaspa was converted, but this shows gross ignorance of the situation as depicted in the Avesta. In the Avesta, Zarathushtra prays for a divine boon so that he may cause King Vishtaspa to follow in accordance with the thought, in accordance with the word, in accordance with the deed of the religion'. King Vishtaspa became the royal `friend' of Zarathushtra and `supporter and helper' of the Zoroastrian religion, The Turanian generally did not accept the Zoroastrian religion; but some of the Turanian families, notably the Friyana family, had accepted the Zoroastrian religion.

Moreover, the activities of Vishtaspa as noted in the Avesta are also an important pointer in this matter. It is stated in the Avesta (Yt. 13.99-100) : 'We revere the Fravashi of holy Vishtaspa.....

During the long and variegated history, the Zoroastrians never adopted the policy of conversion of non-Zoroastrians. The Achaemenian kings were well-known for their liberal religious policy. They ruled over diverse peoples professing many religions, whom they granted full freedom to practise their respective religions. They even afforded financial help to build their places of worship. For this magnanimity they have secured an honourable place in the history of mankind. Similarly, during the Parthian and Sasanian periods the followers of various religions, were living peacefully in Iran, and practising their respective religions within their religion institutions.

The practice of conversion started with those peoples who had the mistaken idea of securing a place in heaven through the intervention of a prophet. The Zoroastrians had never had such an idea, neither in Iran nor in India. If one believes in a revealed religion, that man is created by God with a divine purpose, and that there are spiritual values of human life and the principle of Divine Justice, then one cannot honestly preach and practise conversion.On the other hand, if one believes that religion is man-made, that birth of a man is accidental having no divine purpose, and that there are no spiritual values of human life and no principle of Divine Justice, then there is no spiritual need for a religion, and no question of conversion arises. Yet, for one reason or the other, converison is preached and practised evidently for ulterior motives.

As noted above, the practice of conversion has brought strife, destruction, devastation and misery on mankind. On account of this practice the Zoroastrians of Iran suffered unimaginable hardships, indignities, misery, persecutions and masacres for about 12 long centuries. It is tragic that the present generation has forgotten these ghastly events that our ancestors passed through to keep the flame of Zoroastrianism burning.

હઓમપરસ્તી-પહેલ્લા, કેરસાની - અતયારે.

જરથોસ્તી ઈરાનીશાહો, જે કાંઈ સંસ્કૃતી ઉભી કરી ગયા છે, તેનો પાયો માઝદયસ્ની જરથોસ્તી દીનની 'હઓમ-પરસ્તી''ની સંસ્કૃતિમાં હતો. ''હઓમ-પરસ્તી''ને ''હઓમ યશ્ત''માં ''વિદ્વાઓનો પતી'' વર્ણવેલો છે. આજની સાયન્સની વિધ્યા તો ''કેરેસાની''ને લગતી એટલે જડવાદને લગતી છે અને તેનો છેડો અનુશસ્ત્રોની લડાઈમાં અને દુન્યાની ખાનાખરાબીમાંજ આવનાર છે. ''હઓમ-પરસ્તી''ની સંસ્કૃતીમાં આ દુન્યાની તેમજ પેલી દુન્યાની પ્રગતિના સિદ્ધાંતો હોય છે. કોઈબી ઈરાની જરથોસ્તી શાહો વટાળપ્રથાને ઉત્તેજન આપતા હતા નહી, પણ બીજા ધર્મો અને તેના અનુયાયીઓ તરફ સાચી સહનશીલતા ધરાવતા હતા. સાયરસે જે ધાર્મિક સહનશીલતા દેખાડી અને જ્યુઈસ પ્રજાને ગુલામીમાંથી છોડવી. તેજ એક બનાવ દુન્યાભરના તવારીખનવેશોને અચંબો પમાડે છે. જરથોસ્તી ઈરાનીશાહો કોઈ એકહથ્થુ સત્તા ધરાવનારા હકુમતખોરો નહી હતા. તેઓ જરથોસ્તી સંતો, કે જેઓને ''મગવો'' કહે છે તેઓની મસનદ (Council) ની રાય (સલાહસુચના) લઈને રાજકારોબાર ચલાવતા હતા.

જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબની નેમ, પાક માઝદીયસ્ની જરથોસ્તી દીનમાં પડેલી 'અષ'ની મીનોઈ વ્યવસ્થાનો ખ્યાલ પેશ કરીને, માઝદયસ્ની જરથોસ્તી ધર્મનો જે આકાર હીન્દમાં બચેલો છે, તેની ઉપર જ્ઞાનમય એતેકાદપૂર્વકની ફીદાગીરી ઉભી કરાવવાનો છે. હાલની પશ્ચિમની જડવાદી સંસ્કૃતિથી અને તેની કોઈક કેહવાતી શોધખોળોથી પારસી જરથોસ્તીઓને અંજાઈ જવાની કોઈબી જરૂર નથી. પારસી કોમમાં અવસ્તા પહેલવીના અને ઈરાની તવારીખના ધુરંધર વિદ્વાનો છે, પણ ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબની રોશની ગ્રહણ કરી, હીન્દની નાનકડી પારસી કોમની ખરી ધાર્મિક રાહબરી તેઓ કરી શકતા નથી.

પારસી કોમના ચાલુ નસીબની ગતી ઘણી નબળી છે, તેથી ભુંડો જમનો ખરો રાહ કોઈને પણ અખત્યાર કરવા દેતો નથી. જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબનું સુકાન તો અષો આબેદોના હાથમાં છે તેથી દસ્તે ગએબથી કોમની અમુક પ્રકારની રાહબરી થઈ રહી છે.

જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબ, દાયકાઓ થયા, પારસી કોમની જે ધાર્મિક દોરવણી કરી રહી છે અને ઈસ્વી સનની આ સદીના છેડા ઉપર નવા રાએનીદારે ઝમાન શાહ **બેહરામ વરઝાવન્દ** સાહેબની આમદની પેશગુઈ કરી રહી છે, તેની ઉપર પારસી કોમે મુંગેમોહડે જ્ઞાનમય લક્ષ દઈને, પારસી જરથોસ્તી બુન્યાદની અને પાક જરથોસ્તી દીનની એજમતી સંસ્થાઓની બનતી પાસબાની દીની એતેકાદપૂર્વક કરવી જોઈએ.

– જેહાંગીરજી

BIRTHDAY CANDLES

The practice of blowing out a certain number (according to age) of lighted candles on a birthday cake is not at all a Zoroastrian custom. In fact, according to the sixth book of the 'Dinkard', **"To extinguish fire is a sin."**

Fire, in Zoroastrianism, is doctrinally seen as the "son of Ahura Mazda" and as a holy medium through which prayers can be offered to the Supreme Lord.

Fire is the living, divinely created element of Ahura Mazda. To pollute fire even with one's breath is a sin. This is why priests wear the **padaan** (a white cotton mask covering the nose and mouth) while offering prayers or performing ceremonies before the fire.

Instead of blowing out lighted candles, it would be more appropriate and meritorious **to light a diva (oil lamp) in the house** and bring in light and lustre, than blow out candles and take away the light and lustre.

BARSOM

Barsom (Av. Baresman) is a bundle of from three to thirty-five metallic wires according to the different grades of ritual, tied with a string made of date-leaf. It is kept in the left hand by the priest, while performing the ceremony. Originally it consisted of twigs of a certain kind of tree woven into a mattress(?) but in later times metallic wires were substituted, as the knowledge of that tree has been lost (?).

Mahrue (lit. crescent-shaped) is the name of two small tripods, metallic stands, crescent-shaped at the top to hold the Barsom, when not held in the hand by the priest.

Havan (Av. Havana) is a metallic mortar and pestle to pound the Haoma twigs.

Tasht (Av. Tashta) is metallic saucer with **nine** holes in the midst to strain the Haoma juice.

Cups, dishes, and other minor implements are used for holding consecrated water, milk, Haoma Juice, etc.

DURAOSHEM

The word is derived from two words "Door" and "Aaox". "Door" means distance, length and "aaox" is the incomplete state of death. Because of the untimely death a soul could not cultivate true sensibility.

True death on the other hand gives the soul the energy of Immortality, makes it aware of the Yazatas and helps him cross the Chinvat Bridge (Bridge of Separation).

Aaoxa stands for non occurrence of wisdom, light etc. Haoma is able to give the strength and energy to overcome the condition of "dooraaoxa" and leads one from the cycle of births and deaths to immortality.

RATHESTAR

A RATHESTAAR is a warrior who fights against all the external evils in this world as well as converting all the weaknesses with in him (VOHOON) to Good. The fire within the Rathestar (Atashe-Vohufrayan) is in direct link with **ATASHE-GUSHASP.** He possesses the energy of Fearlessness, full of courage, able to withstand all the pain, able to concentrate in times of danger.

SAGDID

Literally means "seeing the dog" or "a dog seeing a dead body." The dog has very powerful magnetic currents coming from its eyes. These magnetic currents have the effect of annihilating the *Druj* (the evil of decomposition) emanating from a dead body.

We know that the body starts decomposing on death. It is said in Vandidad F-7 "O holy Zarathushtra, the Druj attacks immediately after death when the spiritual consciousness, Baod, leaves the body. The Druj keeps attacking the dead body until a dog looks or glances at the body, until carnivorous birds of prey fly over. When the dog sees the body or the carnivorous birds hover over it then the Druj flees!" (to an extent).

Vandidad F-8 states; "By leading the dog, Druj flies away to the north region."

From ancient times Parsi Zoroastrians have resorted to an unfailing test to discover the body which is pronounced dead is not just in a state of suspended animation. The putrid odour which commences from the very moment life becomes extinct and which goes on becoming more pronounced is easily detected by a dog.

A person's whose hands were tied at the back and a ten paise coin was kept on the table; no other energy was applied except the gaze of that boy on that coin. After a few minutes the coin started becoming powder. He blew at the coin and the powder started flying in the air! With no external energy, with the power energy coming out of his eyes he demonstated this experiment and hence we should not be surprised when we are told by our texts to show the dead body to the powerful magnetic rays emanating from the dog's eye containing and destroying the Druj.

કોમનો એતેકાદ

આતશબહેરામ, અગીયારીઓ, દોખ્માઓ વિગેરે દીનની મુબારક સંસ્તઆઓ પયગમ્બર સાહેબના ફરમાવેલા છે, અવસ્તા વાણી એજમતી છે, વિગેરે બાબદોને લગતો આખી પારસી કોમનો એતેકાદ એક સરખો, શક વગરનો અને દિલોજાનની ફીદાગીરીવાળો હતો. આવી એક અનજુમનનો અથોરનાન વર્ગ તો નમુનેદાર જીવને અને અચળ એતેકાદથી જીવતો હતો. બાલથી બારીક તરીકત પાળનારા અને પોતાના જીવની માફક બરશનુમમાં કાનૂનોનું પાલન કરનારા અથોરનાન સાહેબો હિંદુસ્તાનના પાવમહેલને ઝળકતો બનાવી શકતા હતા. જ્યાં સુધી આવી સ્થિતિ હતી, ત્યાં સુધી પારસી કોમમાં એક કિસમનો એતેકાદનો હમમીથ્ર હતો અને કોમ આબાદ હતી. પારસી કોમમાં ભિખારીઓ કે વેશ્યાઓ નજરે નહીં પડતાં હતાં, કારણ કે પારસી કોમનો દીની એતેકાદ એકસરખો અને અચળ હતો અને પારસીઓનું જીવન દીન ઉપર સ્થાયલું હતું. આજે પારસી કોમ કઈ હાલતે પુગી છે, અને ખુદ ધર્મગુરૂ વર્ગની અઁદર કેવી હાલત છે તે લખવાની જરૂર નથી.

– જેહાંગીરજી ચીનીવાલા

ક્નુમનું શીક્ષણ

ઈલ્મે ક્નુમનાં શીક્ષણોના બે ભાગો છે. ઈલ્મે ક્નુમનાં અમુક શીક્ષણો ઈલ્મ જાણવા માટેનાજ હોય છે અને તેનો વહેવારૂ અમલ આ જમાનામાં કદી પણ થઈ શકેજ નહિ. જે કંઈ આદમનો અમુક પોતાના જમાનાને બરનો કેસાસ હોય તે તેને ભોગવ્યા વીના છુટકોજ નથી, અને બીજો ઈલ્મ જે વહેવારૂ રીતે અમલમાં મુકી શકાય તેવો છે, તેજ વહેવારમાં મુકવાનો છે. બહેરામશાહજી કહેતા કે બાવા ખોદાને ખાતર માહરા કહેવાનો અર્થનો કઈ અનર્થ તમો કોઈ ના કરતા.

– જેહાંગીરજી

"Bishyâr makhûr, bish makhûr, pish makhûr, fâesh masâz, geh geh khûr, pinch khûr, andak khûr, chandûnke cheh khûri. Jâm-i-Ilm-i-Kshnoom.

i.e., "Don't drink it (i.e. the wine of knowledge) much, don't drink it more than necessary, don't drink it before your time, don't give publicity, quaff it on proper occasions, quaff it in silence, quaff it little by little. What is it that you will drink? — the Bowl of **Ilm-e-Khshnoom.**"

DOKHMANASHINI

There is no valid Zarathushtrian alternative to the *Dakhmanashini*. The other two modes, namely cremation and burial, strike at the very core of the ecological precepts enunciated by Asho Zarthushtra and hence, can **never** be adopted by us.

A GRAVE WARNING : If God forbid, *Dakhmanashin*, is abolished and cremation becomes the order of the day, as a consequence of the resultant psychological revulsion, our people will feel disinclined to visit fire temples and some of them may have to be closed down because of lack of support.

According to the last sentence of **Atash Nyash**, the fire on the altar blesses that a devotee with long life full of blissful conscience who offers it a piece of wood after examining **it in light to see that it is pure and has no dirt attached thereto.** It is easy to visualize what the reaction of the fire could be, when a dead body full of dirt and filth is put on it. It makes no difference whether the fire is physical or electrical. In **Haptan Yasht - Karda 2** - a Zarathushtrian devotee addresses the holy fire as the symbol of Ahuramazda and expresses his desire to be at-one with it. The "swiftest fire" is electricity. As a rarified form of fire, it can be defiled by a *naso* - a dead body, instantly. **The Defilement Quotient of Electricity is 9, while that of a stone slab is just 1.** Till the number of vultures increases again, some minor adjustments will have to be made temporarily, but the ancient Zarthushtrian theme, namely **exposure to the Sun's prophylactic rays** must be maintained at all costs. **Posterity will not forgive those who are now at the helm of affairs - the Communal as well as the Religious - if they arrive at any hasty thoughtless decision. What Alexander and the Muslim invaders could not do, the present day Parsis are doing - digging their own graves. We are, unfortunately, our own worst enemies.**

- Beheram D. Pithavala

બહેરામશાહજીનો ભુલાવો પણ ઉંડી ઈલ્મીઅતની ઉપર અને ભલી નેમ ઉપર રચાયલો હતો. બહેરામશાહજી ફસલ ઉભી કરીને હિન્દુસ્તાનનાં પાવમહેલને નુરમંદ બનાવવા માંગતાં હતા. બહેરામશાહજી ફસલી આલાત બનાવીને હાલની પારસી આલમની અંદર વધતી જતી યસ્ન-દરૂજીનો ગેબી ઈલાજ કરવા માંગતા હતા. બહેરામશાહજી પોતાની ઉંડી ઈલ્મીઅત ઉપર મુસ્તાક બનીને, તે સાહેબદીલ સાહેબોની દુવા દહમ આફ્રીતીથી એક ઘણું મોટું કાર્ય કરવા માંગતા હતા, પણ તેઓ એવાં ભુલાવામાં પડેલા હતા કે ઈલ્મ ક્ષ્નુમની મકતબનાં ફલાણાં ફલાણાં આગેવાનો ક્ષ્નુમનાં ખરેખરા ફીદાઈઓ છે, અને તેઓનાં સહકાર સાથે અને સ્રઓષાવરેઝ સાહેબની દુવા દહમ આફ્રીતીથી હું કંઈક કરી બતાવીશ. બહેરામશાહજીને ખબર હતી કે ફલાણા ફલાણાઓ અમુક મરગરઝાન કેસાસનાં છે, પણ તેઓ સાહેબ એમ નહિ જાણતા હતા કે આ ભાઈઓ મરગરઝાન-મરગરઝાન કેસાસનાં છે અને તેથી ઈલ્મે ક્ષ્નુમનાં શીક્ષણો આ ભાઈઓ બરાબર ગ્રહણ કરી તેમજ પચાવી શક્યાજ નથી, અને જ્યારે એ લોકોનાં સ્વભાવની ખામીઓ બળવો કરશે, તે વખતે બધી ઈલ્મીઅત, જેમ બતકનાં પીછાં ઉપરથી પાણી સરી જાય તેમ આ ઈસમોની માનસિક દુન્યામાંથી સમુળગી સરી પડશે! બહેરામશાહજીનો જો કઈ ભુલાવો હોય, તો તે આટલો અને આવોજ હતો.

SAVOUR THESE IMMORTAL DELICACIES..

" **Bulbul zey Shaakhey sarvaba gulbungey Pahlavi**
Mee khaanda dush darsey makamaan tey ma-aanvi "

Last night a Bulbul was reciting on the branch of the 'Sarva' tree, the appreciation of the lesson pertaining to the path of God, in a loud voice in Pahlavi—*Khwaja Hafiz*

" **Ba paalizey Bulbul banaaled hamee,**
Gul az naal-ey oo babaalad hamee.
Bakhandad hamee Bulbul az har davaan,
Chun bar gul nasheenad kushaayad zabaar.
Kay daanand kay Bulbul chey guyad hamee,
Bazirey gul andar chey puyad hamee.
Neegeh kun sadargaah taa khishnavi,
Zey Bulbul sakhun guftaney Pahlavi "

In the garden, the Bulbul is fluttering about merrily and with its chirpings, roses are virtually blooming. Scurrying around everywhere, that Bulbul is laughing away, and whenever it sits on that flower, it chirps in a melodious voice.
Who knows that flying among the rose trees hither and thither, what does it chatter about? But, at the crack of dawn, I find that that bird has started speaking the Pahlavi language — *Firdausi.*

" **Sateeja bajaaye rasaanad sakun,**
Ke veeran kunad khunhae kuhan "

Pride is such an evil thing that in one stroke it destroys the oldest of the old families — *Firdausi.*

" **Ai beekhabar ba koosh kih sahibi khabar shavi,**
Taa rahbeen naa bashi kai rahbar shavi "

O Ignorant One ! Strive to become a master of knowledge, until Thou hast (thyself) traversed the road, how canst thou become a guide of the road ? — *Hafiz.*

" **Zey muskhelatey Tariqat enaan mataab ai del,**
Ke mardey raah nayandishad az neshibo faraz "

O Mortal ! Do not turn away the reins from the difficulties confronting you in the path of *Tariqat*, because, one who walks on the path of God, does not bother about the ups and downs of Life — *Hafiz.*

માંથ્રની બંદગી એટલે શું ?

આજે કેટલાકો ભકિત કરો—સમજીને ભણો—દૂવા માગો એમ બોલ્યા કરે છે, તેઓ પોતે શું બોલે છે તે સમજતા જ નથી. ભકિત એટલે યઝત પાસેથી માગેલી મુરાદ, જે તુરત જ આવી મળે તે, આજે દરેકે દરેક માનવમાં મુરાદ-ઈચ્છા તો હોય છેજ અને તે ઈચ્છા ફળે તેવી પ્રાર્થના તો મનમાં થયાજ કરે છેજ. મીનીટે મીનીટ તે ભાવના થયા જ કરે છેજ. ત્યારે ઈચ્છા કરવી કે પ્રાર્થના કરવી કે ખોદા મને પૈસો આપ, મને બૈરી આપ, છોકરા આપ, હકુમત આપ, મોટાઈ આપ વગેરે વગેરે તે કાંઈ ખરી ભકિત નથી, તે તો માણસ જાતમાં રહેલી સીરફ ભાવના છે. જો માણસ જાત પોતે સમજતો હોય કે મારે આ માગવું, આ નહી માંગવું, તો પછી તે ભકત જ થઈ શકે! એટલે તે મોહતા જ હોય જ નહી અને તેને બીજાની સલાહની જરૂર પડેજ નહી એટલે તે પોતે જ શાની હોય છે. ત્યારે સમજીને પ્રાર્થના કરો એવું બોલનારા પોતે જે કાંઈ બોલે છે તે સમજતા જ નથી કેમ કે દરેક જણ મનમાં મીનીટે મીનીટે ભાવના, ઈચ્છા વાસના અને તે માટેની પ્રાર્થના તો રાખે છેજ. એટલે પછી એ ઈચ્છા ભાવનાનો પાઠ વાંચી જવો તેમાં પ્રાર્થના શી થઈ? ...એક ભકત ભકિત પોતાને સારૂ નથી કરતો, પણ તે તો પારકાંને સારૂ કરે છે, અને પોતે પોતાનું બધું પારકાને આપી ગરીબ જ રહેવા માગે છે. તેજ ખરો 'દરવીશ', 'ડ્રીગુ' છે. ખરેજ ભકતો આબેદો આવા જ હોય છે. તો શું સાધારણ સંસારી ઈનસાન આમ ભકિત કરી શકે? ના નહિજ! તેથી ઉલટું મીનીટે મીનીટની તેની સ્વાર્થની પ્રાંર્થના ચાલુ જ છે એટલે ભાવનાની ઈન્તેજારી તો કર્યાજ કરે છે.... આવી ભાવના ખુદ તેના શરીરમાં પથરારૂપ છે, જેઓએ તો તેનાં શરીરને ઉજજડ કરીને તે તનમાંના નીતીનાં બીયાંને ઠેઠ વાવી મૂક્યાં છે. આવી ભાવનાની પ્રાર્થના તો ખુદ પરસ્તી છે, જે દએવ, અશાનતા છે. ત્યારે ખરૂં શું છે? જરથોસ્તી દએન વસીઅત કરે છે, હોકમ કરે છે કે તમો બસ્તેકુશ્તીઆનો મહેર સચ્ચાઈના પાબંદ થઈ, દ્રુજ પહરેજીને એટલે મળમૂત્ર, ચીપડા, થુંકવાળા તનમાંથી મીનીટે મીનીટે જાહેર થતી આણદીઠ ગરમી નામે દ્રુજના ચેપને દૂર કરો કે તે ખુદને તેમ બીજાને લાગે નહિ. એમ કરીને માંથ્ર ભણો. ત્યારે અહીં એ ત્રણ ચીજો (મહેર પતેત, દ્રુજ પહરેજી અને માંથ્ર) કરવા કહી છે જેથી તન મનની જમીનમાં સત્યસંગની ફળદ્રુપતા આવીને તન-મનમાંના નીતીનો ફળો ઊગશે.

ફરામરોઝ ચીનીવાલા કૃત

"ખોરદેહ અવસ્તા બા ક્નૂમ"ના "ખુલાસા"માંથી.

ઉસ્તાદ સાહેબ બહેરામશાહજીની બાજ ઉપર દસ્તુરજી ડો૦ હોરમઝદીયાર મીરઝાંના ઉદગારો

દસ્તુરજી ડો૦ મીરઝાંએ જણાવ્યું કે: (૧) જરથોસ્તી દીનમાં ક્રીયાઓ અગત્યનું સ્થાન ધરાવે છે. (૨) ઈલ્મે ક્ષ્નુમ મારફતે ક્રીયાઓની અક્કલપસંદ સમજ મલે છે. (૩) જરથોશ્તી દીની ક્રીયાઓ ઉપર ઈલ્મે ક્ષ્નુમની ફીલસુફીએ અદભુત રોશની નાંખી છે. (૪) ઉસ્તાદ સાહેબ બહેરામશાહ શરાફે પારસી કોમમાં દીની એતેકાદના ચેરાગને રોશન કર્યો છે. (૫) ગઈ સદીનું સાયન્સ નાસ્તીકવાદી હતું, આ સદીનું સાયન્સ અણદીઠ હસ્તીઓ અને બનાવોને માન્ય રાખે છે. (૬) જે કોઈકો સાયન્સને નામે ઈલ્મે ક્ષ્નુમના બાતેનવાદની ઠેકડી કરે છે, તેઓ સાયન્સના ઉંડા અભ્યાસીઓ નથી. (૭) બુધ્ધીવાદ અને અંતકરણના છુટાંપણાને નામે તેઓ કોઈકો સ્વછંદી જીવનની હેમાયત કરે છે. (૮) સ્પેન્તોમદ ગાથામાં બાતેનવાદની ગુઝરા સેન્ઘહાની સીધ્ધી શહાદત છે. (૯) ઉસ્તાદ સાહેબ બહેરામશાહ, મરહુમ ડો૦ ફરામરોઝ ચીનીવાલા, દાદાર અહુરમઝદને ખુશ્નુદ કરનારાં ક્ષ્નુમના શ્રેષ્ઠ શીક્ષણો ફાએસ કરી ગયા છે અને શેઠ જેહાંગીર ચીનીવાલા પણ તેજ શીક્ષણોની ફાએસી કરે છે. (૧૦) ઈલ્મે ક્ષ્નુમના બાતેનવાદની ઠેકડી કરવી તે પાક જરથોશ્તી દીનની ઠેકડી કરવા બરોબર છે. (૧૧) કોમ અને દીનની કટોકટીના સમયે ઉસ્તાદ સાહેબ બહેરામશાહ અજબ રીતે બહાર આવ્યા અને તેઓએ કોમની ચમત્કારી દીની રાહબરી કીધી છે.

પારસી આવાઝ—૧૯૬૬

THERE IS NOTHING OBNOXIOUS TO HEALTH.

At the Parsee Tower of Silence

Bombay - Some fifty vultures make their abode in the lofty palms within the enclosure, and when the body is deposited in the Towers, they swoop down, and do not rise again till all the flesh has disappeared. In a few hours, nothing of the body remains except the bones. Those who retail stories about fragments of human bodies being taken up by the vultures and carried outside the park and the surrounding neutral belt, and then being dropped on the roads are ignorant of the habits of these jackals of the air. On the American Pampas when they alight upon their quarry, they are so loth to quit the spot that they eventually become unable to fly from it on the approach of horsemen, who find no difficulty in knocking them over with their whips. Within the Towers they are secluded from all disturbance, and those who have watched for the purpose have never seen them come to the top with any substance whatever. It is only when all is over that they come to the summit of the Tower where they remain for hours without moving. Then they take their heavy flight to the palms around; seldom indeed, do they go beyond the trees in the rough ground outside the vast compound. They are regarded as a means of preventing decomposition, and in acomplishing that task they perfectly succeed. The consequence is that the grounds about the Towers have nothing of the hideous taint of the charnel-house. There is nothing obnoxious to health; there is not the faintest odour of death to mingle with the perfume of the roses blooming around.............. Filled with the visions of this matchless paradise, the mind forgets the swift fate of the mortal part of man in the vulture-haunted Towers, and follows the swifter flight of his immortal soul to heaven. - (The Times of India Handbook of Hindustan-compiled by G. R. ABERIGH-MACKAY,' P. 146)

A FAR SUPERIOR METHOD THAN THAT IN VOGUE IN MANY OF THE WESTERN COUNTRIES.

Certainly a novel, and to my mind a far superior method for the disposal of the dead, than that in vogue in many of the Western Countries.

LOUIS L. SEAMAN, M. D.,
of New York, U. S. A.

DINI AVAZ CONGRATULATES THE 12 MOBEDS OF U. S. A. FOR THEIR MORAL COURAGE IN WRITING THE FOLLOWING LETTER TO ZOROASTRIAN ASSOCIATION OF GREATOR NEWYORK

This is to inform you that we, the following priests from New York, New Jersey, Connecticut and Pennsylvania area, have decided **not** to participate and/or associate ourselves in the performance of any Zoroastrian Ceremony such as Jashan, Navjote, Wedding, Ghehsarna (last-rites) etc. either indvidually or jointly with Noshir. C. Hormazdiyar of **ZAGNY** and Kersi. H. Antia of the Zoroastrian Association of Chicago.

This deceision hes been taken by us pursuant to the performance of the navjote ceremony of Joseph Peterson, a non-Zoroastrian, by the above two priests who acted against the precepts and long-Standing traditions of our religion and also against the wishes of a vast majority of the members of our community, both in North America as well as in India and the rest of the world. The presence of only half a dozen Parsi Zoroastrian families at the above navjote goes to prove how the community felt about this extremely sensitive issue. We cannot in our good conscience associate ourselves with these individuals who dared to thurst their so-called "Convictions" on their fellow colleagues and community members in clear defiance of their feelings and specific requests to discuss this matter to the mutual satisfaction of all concerned.

The navjote (by whatever name you may call it) has done untold and totally irreversible damage to the community and to our religion. Only time will tell the effects on our posterity of such a hasty and unthoughtful action on the part of these irresponsible individuals who acted on their own.

We would continue to be of service to our community as we have always been in the past. However, we will **not** perform either **ZAGNY** or private ceremonies accompanied by these two individuals who have taken law into their own hands and hurt our feelings and those of a very large number of people practising our ancient religion.

It would be highly appreciated if this letter is published in the next issue of the ZAGNY newsletter for the knowledge of its readers.

Signed

Ervad Cawas J. Desai	**Ervad Phiroze Madon**	**Ervad Dara Sinor**
,, **Shahpur K. Doctor**	,, **Keki H. Mody**	,, **Burjor S. Tata**
,, **Noshir C. Karanjia**	,, **Pervez P. Patel**	,, **Dr. Hoshang A. Unwalla**
,, **Sam. C. Karanjia**	,, **Rusi H. Sidhwa**	,, **Adi. J. Unwalla**

Kudos to Ervad Govadia of Delhi for refusing to perform the "Navjote" of the children of a Negro father and a Parsi mother. Those mobeds who have performed the said Navjote should be dealt with very severely by the Parsee Community

SPIRITUAL ASPECT OF MARRIAGE

Marriages of souls in our "Geti" have a relation to a link in spiritual (Minoi) world as even souls separated by death have to work in harmony in nature to help His plan of progressing the universe — 'His Creation'. Will you then seek a divorce? A marriage Ceremony is like an "Ejashna" — 'Yagna' — a ceremony of divinity and the first step is known as "Sacrament" — and founded on the principal of give and take basis. If you do not have the virtue of 'selflessness' you have no right to marry your partner as you will only seek instead of giving. So the grandeur of marriage — the Majesty of Marriage Ceremony is in the 'knot' tied between the couples garment, It is a knot tied to make two souls living in this world as one with 'AHURA' and to work for him and his plan for "Creation" — of another Soul to be born as a human and so the couple is blessed for the help given to the Divine natural plan of creativity. A divorce is a divorce from 'THEE', be it for any material of selfish reason. It is more divine to give then to receive. Our creation is governed by a pair of spirit and matter (AHURA-MAZDA); in the same way a pair of human souls (Man & Woman) is to work and progress towards Frashokereti.

Jemi B. Jijina

Maydayasno Ahmi : Behzaad

Perpend and ponder, O Faithful!
To all these what I say.
Have no doubt whatever
About these things, I pray.
Mazda is thy faithful Friend,
Ahiriman is thy wicked foe.
Former giveth Righteous Bliss
Latter giveth thee woe.

Thy good deeds shalt lead thee
To the Angelic realm of gold,
Mind thou, not be sinful,
And flock to demon's fold.
Guard thyself from evil
Thy thoughts, thy words, they deeds.
Perch thy faith in Ahura
Who was, shalt be and is.

Inspiration : Chitak Andarz-I-Poryotkaeshaan

* * *

Ask not for any aid,
From any evil guy.
Display not any wealth,
So one of wicked eye.

Never give they ear to,
The man who always lies.
Quarrel not with good friend;
Be thou ever Wise.

Do not ever speak a lie
To they friend or foe.
For truth or for falsehood
Never take an oath.

Think twice or even thrice
Then go, utter thy word
And save all the trouble
From falsehood and absurd.

Inspiration : Andarz-i Aatropaat Maarespandaan.

Khurshedji Cama opinion of Behramshah Shroff

"Not only Mr. Cama used to speak with enthusiasm about the teachings of Mr. Shroff, but with regard to certain words and views, Mr. Cama used to say without hesitation, 'our students of Avesta do not understand the exact import of this; what Behramshah explains, is alone right."

Khudabukhsh Poonegar

You May Not Believe It, But Read

"Faith begins where human arm ends", and through faith only this is conveyed with the thought that "Forewarned is Forearmed".

The world's wheel of (mis)fortune started turning in this decade, since 1982, bringing floods, earthquakes, typhoon, tidal waves etc., for all the boast and wrong done by mankind, who still has a lot to see of Nature's wrath. 'The mills of God grind slowly, but they grind exceedingly small".

All these is mentioned here, because, in the Encyclopaedia of Medical Astrology, by Dr. H. L. Cornell. M.D., the following entry is found under the head "TIDAL WAVES".

If an eclipse of the Sun takes place in a watery sign coincident with the appearence of a Comet, especially Halley's Comet, it results in Tidal Waves, overflowing of sea banks, storms, tempests, etc. in places indicated by the sign in which eclipse occurs.

A total Solar eclipse is due to take place on 12th November, 1985 in 20 degrees of Scorpio (a Watery Sign). It is generally believed that BOMBAY is ruled by 19 to 20 degrees of Scorpio. Again Halley's comet, as is well known by now, will be visible between November 1985 and March 1986.

Some 17 years or So ago, Yours truly was informed about "one water calamity Bombay has to face" by the Elders of "Khshnoom". It was very hard to visualize as to how this would come about, but at the present juncture there seems to be a possibility of some upheaved in the Sea-bed around Bombay (Number of oil rigs around the island of Bombay may play a part) The chalked out area can be from Colaba to Mahim.

Astrology is a Science of tendencies which can only indicate in a way what may take place in future. Who else except Ahura Mazda, can say with certainty what to-morrow holds? But forewarned is forearmed.

CURSET M. PATEL

JAMAASP

Asho Jaamaasp was a pious and wise Prime Minister of Shah Vistaasp of the Kayaani Dynasty. Owing to his piety, he was not only able to grasp the substance of the Religion of Asho Zarathushtra but also worked for the propagation of the Mazdayasni Zarathoshti Daena. So, as a mark of respect Asho Zarathushtra bestowed on him the rank of "Fee". Hence, his writings were known as "Jaamaaspfee", -- at present "Jaamaaspee".

Asho Zarathushtra also lent one of his spiritual Power known as "Paoruchisti" to pious Jaamaasp. This power made him enlightened and he was therefore able to know of the Past, the Present and the Future. This explanation was first published by the School of Xnoom. There is a traditional lore that Asho Zarathushtra gave away his daughter in marriage to Jaamaasp. But, he had no daughter. In our sacred scriptures, it is noted that Asho Zarathushtra was the greatest of all the "Magava". The members of this tribe practise celibacy and, therefore, do not marry. As a result, they do not have children. Paoruchisti was thus not a daughter but a spiritual Power.

It is wrongly supposed that our Prophet had three wives, three sons and three daughters. These nine were his spiritual Powers but were allegorically depicted as wives, sons and daughters in accordance with the functions carried out by these powers.

The Divine Science of Xnoom explains that the rank of "Fee" had a specific bearing. This word belonged to the then spoken language. It was called the "Kayaani" language. At that time the Kayaani rulers ruled over Iran. "Fee" meant "foretold, predicted". The writings of Jaamaasp are known as the "Jaamaasp-fee" which means "Jaamaasp predicted". The title of this book is pronounced incorrectly as the "Jaamaaspi".

Even today, the "Jaamaasp-Fee" is still available and is known as Jaamaaspi.

* * * * *

KALIYUG, WRISTWATCHES AND ILM-E-KHSHNOOM

Being a translation of Savak Sheryarji Madon's article 'Jarthosti Din na Bhedo samjva ek matra sadhan Ilm-e-Khshnoom' appearing in Dini Avaz, Vol. 11, No. 4 (July-August, 1986)

The sound which emanates from our present day wrist watches contains the naad (sound) of 'Yima Khshaeta' (Jamshed Padshah). That this statement was made by Ustad Saheb himself is recorded in an issue of the Parsi Avaz. If some cynics would discard this as the figment of a man's fertile imagination I would not be too surprised.

But I was greatly surprised after reading an article on wrist watches which appeared in the Sunday edition of the paper 'Gujarat Mitra' dated 29th July, 1984. According to the writer of this article, Switzerland, the country which had completely dominated the watch making industry for over 300 years is now facing stiff competition from America, Russia and Japan who have entered the market in a big way.

It is said in the article that the making of a wrist watch is an art requiring the greatest degree of skill and accuracy. Over 125 different parts have to be assembled correctly into a space smaller than a match box. These parts have to be arranged in such a way that they rotate at 3500 different speeds for all the twenty four hours of the day. For this the main spring of the watch generates power equal to 1/100,00,000th of a horsepower (one part in a crore). Through this power the main wheel revolves 4,32,000 times in one day, causing the hands of the watch to move and show us the right time. The number 4,32,000 is of vital importance to us.

We consider the present time to be the Hashemi (Mangal, Mars) Zamana. In Hindu scriptures it is known as Kaliyug. 'Kali' also means 'Mangal'. From the 4th chart of Dr. Chiniwalla we know that at present zarvane Daregokhadat is under the shahenshahat of hashem which started in A.D. 12 of 12,640 years after the great deluge. Now according to the Hindu shastras, there are four yugs and the shortest of the four yugs is the Kaliyug which comprises of 4,32,000 years. Now using simple division we can find out that if a watch rotates 4,32,000 times in 24 hours then it does so 18,000 times in an hour, or 300 times a minute, or 5 times a second.

Thus, the question arises that since the number 4,32,000 occurs both in Kaliyug calculations as well as in a wrist watch is it a daily reminder that we are living presently in the Kaliyug? And since it rotates 5 times a second does it try to remind us, every second, that at present we are performing the fifth gahambar? ? Or is it a pertinent reminder of the five major religions of the Earth? ? ?

Will the cynics still think it to be imagination? Or will they say that Ustad Saheb went to Switzerland? ? Or that may be he was a watch maker and repairer like many Parsees of today? ? ?

Will the cynics ANSWER? Or say that there is no scriptural evidence? ?

-- **Ervad Marzban Hathiram.**

પેદાયશ કરવાના પ્રવાહો કાયામાં ઉતરે છે તેમાં કાંઈ માનવની સંમતીની જરૂર નથી.

તબઈને - બગોબખ્નના પડવાને તેની હકીકતને ૧૬ ચખ્રો ઉપર ઉશ્તાન મારફ્તે પડતા સૈયારાઓના પ્રવાહોના પડવાની હકીકત કે જેથી જડતા બની રહે છે તેની સાથે ભેળવા નહિ.

તબઈ બગોબખ્ન કે જેથી માનવ ગુનાહ કરે તે તબઈ બગોબખ્નનો પ્રવાહ માનવના મનના આમંત્રણ વગર કેહર્પમાં ઉશ્તાન મારફ્તે જઈ શકતો નથી. માટે કહે છે. કે તબઈ માઝ્રીના કર્મની ગતી માનવને પોતાનો ભોગવટો કરાવવા મજબૂરી પાડતી નથી. ફરજ પાડતી નથી. પણ માનવને લલચાવી માનવના ખુદના આમંત્રણથી, રઝ્રમંદીથી તેમાં દાખલ થાય છે.

પણ માનવને જે કાંઈ શરીર ઉંચું, નીચું, કાળું ગોરું સવાબકાર, ગુનાહગાર, ખોડખાંપણનું કે કંઈબી રીતનું, અમુક સારા નરસા સ્વભાવનું કુદરત કરી આપે છે તે વખતની કુદરત અંદરના ૧૬ ચખ્રોની છે અને તેની ઉપર પડતા સઈયારાના પ્રવાહોની અને કેશાશ ના પ્રવાહોની રુહે છે. કેશાશના આ પ્રવાહો ઉતરવામાં માનવની સંમતીથી કઈ તે પ્રવાહો - પેદાયશ કરવાના પ્રવાહો - તે કાયામાં ઉતરતા નથી. ૧૬ ચખ્રોની ઉપર એટલે અંદરની કુદરતની ઉપર સઈઆરા અને રાશીના પ્રવાહો પડે છે. ત્યારે તે મલેલી કુદરતનો માનવને નેક માતીનો જ બનાવે પણ તે બહારની તેમ અંદરની કુદરતની ઉપર તેના માઝ્રીના કેશાંશી પ્રવાહો પડે છે ત્યારે માનવની મીટ્ટી જુદી રીતની થાય છે. માઝ્રીના આવા કેશાંશી પ્રવાહોનું કુદરતી પ્રવાહોનું સાથે સાથે પડવું કેશાશ પ્રમાણેના હદ + ઈનસાફ્ના કાયદાની રૂપે છે કે જેમાં પસંદગી નથી પણ અપવનની દુઆઓ હોય, તો તે દુવાઓને અધિકાર છે કે તે પડતા કેશાશી પ્રવાહોના જોમને કટતે કરી શકે, આબેદ સીમુર્ગને સામે સવારે સોનેરી બાલવાલાં પોતાના દુધમણાં બચ્ચાં જાલને સોપ્યું કે જે આબેદે તે બચ્ચાના બનાવટમાં ઉભી થતી ખામીને દૂર કીધી. એમાં અપવન નરના અધિકાર કુદરતની કારસાજી સાથે ચાલી રહે છે. તેના ભેદો આવે.

પા. આ. ૧૩ - ૮ - ૬૭. પાનું ૭........૨૭.

શબને ક્યારે અડી શકાય ? ક્યારે નહિં ?

જે ગેહમાં તે ગુજર્યો હોય તેજ ગેહમાં તે ગુજરનારને તેનાં સગાંઓ કે કોઈબી બશ્તેકુશ્તીયાન અડકે તો તેથી કશીબી આલુદગી લાગતી નથી પણ ગુજર્યો કે પારકી દીનનો કોઈબી તેને અડે શુ પણ જોઈ શકેબી નહીં જ. ગુજરે તેજ ગેહમાં સચકાર કરવો કેમકે ગુજર્યા પછીની ગેહ બદલાય છે ત્યારે તે ગુજરનારમાં દરૂજ નસુ ઉભાં થાય છે. જેથી તે શબને અડે નહિં કેમ કે તેથી હમરીન અને પનરીન રીમનીઓ ઉભી થાયછે.

ગેહ બદલાય તેટલાં લગીમાં તે ગુજરનારને તેના બીછાણા ઉપરથી ઉંચકીને લઈ જવું, નહિં તો ગુજરનારનું બીછાણું સંલંગ રીમન થાય છે.

પા. આ. ૧૧ - ૩ - ૭૩. પાનું ૫.

Edgar Cayce and Reincarnation

The World famous Edgar Cayce the mystic who under self hypnosis gave diagnosis of illness and gave cures which startled the world, the man whose psychic readings have baffled Scientists and trained investigators for all times. An amazing clairvoyant America has produced he was a God-fearing religious christian, who read the Bible many times and was confined to a literal acceptance of the Bible. He accepted it Verbatim, and drew his spiritual comfort from it and thus like any other layman never believed in reincarnation. Till, he met Arthur Lammers, a well to do printer form Dayton, Ohio. Lammers's bombardment of questions to Edgar, regarding human soul, where did it come from, why were we born, what happens after death etc. baffled Edgar who could only say, "I don't know, I only know what is said in the Bible...."

"Don't know?" Lammers cried, "Man, you're a telephone plugged into a Cosmic switchboard, and you haven't even bothered to call up and ask why you're here on earth?" The following is the gist of the conversation which took place between them, and thank God for that, otherwise the wealth of information on the subject of Reincarnation would have been a loss to the world

Curset Patel

Lammers:- Reincarnation is simply a belief that the soul is eternal. At intervals it allows itself to be born again - to put on a temporary physical body - in order to accomplish certain things. Does that seem so unreasonable?"

Cayce :- "But - but it's contrary to Christianity or the Bible".

Lammers :- "Is it?" "you're supposed to be the expert on the Bible Quote me one passage that denounces reincarnation?"

Cayce :- Why doesn't the Bible mention it somewhere?"

Lammers :- "Perhaps, it does. How about the third chapter of John, where Jesus said, "Except a man be born again, he cannot see the Kingdom of God?"

Cayce :- "But that's only a symbol. It means a spiritual rebirth".

Lammers :- "It might, but the Bible doesn't say it's only a symbol. It states it as a clear fact. And remember where Jesus asked His disciples who men said He was, and they told Him some said John the Baptist, some Elias, or Elijah, some Jeremiah or some other prophet. Isn't that a reference to reincarnation? There were many old Testament prophecies of John the Baptist. In Malachi it says the Lord will send Elijah the prophet before the coming of Christ. People asked Jesus if He were Elias and He told them Elies had come already and they knew him not. The Bible adds plainly, "Then the disciples understood that He spoke unto them of John the Baptist".

Cayce :- "Ah-ha", "Then how about John, when the Levites asked him if he were Elies and he said he was not?

Lammers :- "I'm a Bible student, too. I'll answer you with a verse from Ecelesiastes. There is no remembrance of former things; neither shall there be any remembrance of things that are to come with those that shall come after. No man, not even John the Baptist, remembers past reincarnations. We'd just go on repeating the same mistakes from life to life if we did."

Jesus said plainly that no man may enter the Kingdom of heaven until he is perfect as Christ was. Out of the multitudes of the earth, have any men, even the saints, been as wholly perfect as Jesus?

"If we view each lifetime as one grade in the cosmic schoolroom of the soul, we find meaning and hope. The virtues we learn in the grade advance us, and go with us, to a higher grade until we reach that graduation day when we stand before the Master to receive his diploma of perfection."

Edgar Cayce thus entered the subject of reincarnation, and during his lifetime gave the reading of over twenty-five hundred people who went to him to learn of their previous life histories on this planet. During one of his early 'reading' he flatly and emphatically stated that, far from being a half baked myth, the law of reincarnation was a cold, hard fact.

(Based on books "Edgar Cayce on Reincarnation and Mastery man of miracles).

જશન

આપણને શીખામણ દેવામાં આવે છે કે બા, કંઈ વહેવારૂ Practical કરો. ખાલી "જશનો" કરવામાં કંઇ વલ્યું નહી. ખચીત, "અસરે રોશની" માટે વહેવારૂ પરીણામો બરપા કરવાં, અશોઈની દીશાએ કંઈબી વહેવારૂ પરીણામ લાવવું એજ જરથોશ્તી ધર્મનો મૂળ કાનુન છે; પણ સૌથી પહેલાં 'પ્રૅક્ત્તીકલ' એટલે શું તે અર્થ નક્કી થવો જોઈએ છે. હાલમાં તો જે કાર્યથી દ્રેખીતું (visible) સ્થુળ હાથમાં પકડાય તેવું (palpable) પરીણામ આવી શકે તેવું હોય, પછી તે "અસરે રોશની" યા "અસરે તારીકી" વાળું હોય - યાને સ્પેનામીનોને લગતું હોય યા ગનામીનોને લગતું હોય, તેજ કાર્યને 'પ્રેક્ત્તીકલ' ગણવામાં આવે છે. પણ જો આ સ્થુળ દુન્યા અને સ્થુળ કાર્યો ઉપરાંત અવસ્તા પ્રમાણે બીજી અણદીઠ તેમજ મીનોઈ ક્રીયાઓ અને મીનોઈ આલમની હયાતી હોય તો પછી તેને લગતાં કાર્યો કરયાથી તેને લગતી અમલ્યાતી કરયાથી તેને લગતાં પરીણામો આવતાં હોય તેને પણ 'પ્રેક્ત્તીકલ' ગણવા જોઈએ છે; યાનેં કે Materio-practical અને Spirito-practical એટલે "સ્થુળ-દુન્યવી-રીતે-વહેવારૂ" અને "સુક્ષ્મ-મીનોઈ-રીતે-વહેવારૂ" આવા બે શબ્દો વાપરવા જોઈયે છે.

હમ બંદગી કીધાથી જો અવસ્તાના "સ્તોત" યાને (Vibrationary colours) ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતા રંગના બળને લગતા કાયદાથી મીનોઈ આલમમાં ચોકસ ક્રિયાઓ થઈને તેની અસરો પાછી અણદીઠ રીતે જશનમાં ભેગા મળેલાઓ ઉપર ચોકસ પ્રકારે આવતી હોય તો તે પણ Spirito-practical પરીણામો લેખી શકાય. જાણવાની જરૂર છે કે જશનની ક્રીયા અને વખશુરે વખશુરાન સાહેબે શીખવેલી દરેકે દરેક ક્રીયા તો ખરેખરી Practical Scientific અસર ઉપજાવનારું આલાત (appratus) છે. ક્રીયામાં મુકેલી તમામ લાયક ફ્રૂટો અને ફૂલો, શરબત તથા મેવામાંથી નીકળતા પ્રવાહોને "પાવ" યાને

(Continued on Cover Page No. 3...)

(Continued from Cover Page No 1...)
પવિત્ર કરીને પછી અવસ્તાના "સ્તોત" ના પ્રતાપે તે પ્રવાહોને બહાર ખેંચી પાણીમાંના "ફ્રાદો"ની શક્તિ સાથે આમેજ કરીને પછી અવસ્તાના કલામોની મારફતે આતશની "બરેહ" સાથે એકતાન કરીને જશન કરનારા "ખોરેહ" વાળા અશો મોબેદોના લાયક "મીથ્ર" યાને વિચારોના પુરજોશ સાથે એક ઘણોજ એજમતી કુવતવાળો સ્તોતનો જમીલો મીનોઈ આલમ સુધી સીલસીલો જાળવવા માટે ઉભો કરી, magnet યાને લોહચુંબકના ખેંચાણના કાયદાને આધારે મીનોઈ આલમમાંથી યજદો તથા અશો ફરોહરોના સ્તોતના પ્રવાહોને આપણી દુન્યા તુલીક "ઈજન" કરીને બોલાવી, તેઓને આખી દુન્યા તથા આપણા પોતાના કાર્યમાં સંગીન મદદ કરવા માટેની તક આપવી- આ એક સૌથી ઉંચુ spirito-practical પરીણામ છે. આવીજ ઉમદા practical અસર હોવાને લીધેજ આપણા અસલી ન્યાગાનોએ દરેક શુભ કાર્ય આરંભતી વખતે,ઘરનો પાયો નંખાવતી વખતે, કંઈ પણ મંડળ સ્થાપતી વખતે, રાજગાદી ઉપર આવતી વખતે, હરેક નવા કાર્યની શરુવાત વખતે જશનની ક્રીયા કરવાનો રેવાજ ચાલુ કરયો છે, અને આ રેવાજ કંઈ અલલટપપે નથી, પણ ખરેખરી Practical ક્રીયાના કાયદાના આધારેજ આ રેવાજ આપણમાં અસલ વારેથી ચાલુ છે. મીનોઈ તો તમામ ખાકીનો પાયો છે, મીનોઈ વગર તો કોઈ ચીજની હયાતી હોઈ શકેજ નહી.

♣ ♣ ♣ ♣ ♣

અમલ

Heaven helps those who help themselves હીમતે મરદાન, તો મદદે ખુદા- આ કહેવત પણ જ્ઞાન-અમલ્યાતના કાયદા ઉપરજ રચાયલી છે. " Self-help and self-confidence are the first requisites to great undertakings" "તમો પોતાને સહાય થાઓ અને તમો પોતા ઉપર વિશ્વાસ રાખો આ બે ચીજો મ્હાન કાર્યોને માટે પહેલી જરૂરયાતી સામગ્રી છે." પેલા ગાડીવાન અને ખોદાની વાર્તા આપણને શીખવે છે કે અમલ્યાત practice કર્યા વગર એક ડગલું પણ આગળ વધી શકવાનું નથી.

આપણા રવાનની અંદર એવી તો અદભુત શક્તિઓ રહેલી છે કે અશોઈના કાયદા જાણીને અમલ કરયાથી, જેપ્રમાણે હીરાને ઘસ્યાથી વધુ ઝળકે છે તે પ્રમાણે, આપણું રવાન તેની ઉપરનો પદડો ઉંચકાઈ જવાથી, "ઉરૂ" યાને બસીત થઈને ધીમે ધીમે ખીલીને પ્રકાશીત બનવા માંડે છે. વળી અમલ્યાત એટલી તો અવશ્યની ચીજ છે કે મીનોઈ જ્ઞાનમાં આગળ વધવા ઇચ્છનારને માટે તો અમલ્યાત શીવાય છુટકોજ નથી. મીનોઈ જ્ઞાન મેળવનારા ચેલાઓને માટે એક એવી Point એક એવો વખત આવે છે કે પછી વધુ મીનોઈ જ્ઞાન તેઓ પોતાના ઉસ્તાદ સાહેબ તરફથી મેળવીશકતા નથી, કારણ કે આગળ વધતાં ઉંચી કીસમનું મીનોઈ જ્ઞાન એટલું તો ઉંડુ આવે છે કે તે સમજવા માટે સાધારણ રીતે જેને આપણે ઉંચ મગજ શક્તિ કહીયે છીએ તે ચાલી શકતી નથી, અને આપણી અંદર કાર્ય કરનારા ચોકસ ચક્રો (nerve-centres) ખીલવવાની જરૂર પડે છે, કારણ કે તે ચક્રો ખીલ્યા વગર તે ઉંચુ મીનોઈ જ્ઞાન કદી પણ ધ્યાનમાં ઉતરતુંજ નથી, અને આ ચક્રો ખીલવવાનું કાર્ય-મન તથા અંતઃકરણને એકતાન કરવાનું મ્હાન કાર્ય-અશોઈની અમલ્યાતથીજ થઈ શકે છે.

આવી રીતે ત્યારે આપણને અમલ્યાતથીજ આગળ વધીને આપણી અણદીઠ શક્તિઓ ખીલવવાની છે, માટે શરૂઆતમાં જે સૌથી પહેલાં પગથીયાં-(First practical steps in the Unfoldment) અશોઈ અને ખોરેહ જાળવવાની તરીકતો છે તે અમલમાં મુકવાની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ. ■

પદાન

વંદીદાદની ૧૮મી પરગર્દના પહેલા ફકરામાં કહ્યું છે કે ખોટી રીતે પદાન બાંધનારા ગુનાહગાર છે. અહિયાં સાર આ નીકળે છે કે મોબેદઝ્રદો પદાન વગરનો હોઈ શકે જ નહિં. જેમ એક સેપાહને મોંહની ઉપર જાલીની જરૂર છે જે તે સેપાહનું પદાન છે. જેથી તે લડાઈમાં લડી શકે છે, તેમ એક આથ્રવનનું પદાન છે જેથી તે આથ્રવન પોતાના 'નફ્સે અમ્મારે' પોતાના હવસોની ઉપર પેશ આવી શકે છે અને સામા માણસના નફ્સોની બુરાઈ ઉપર ઉતરી શકતો નથી.

કયાની અને સાસાની શહેનશાહોની સામે પદાન બાંધ્યા વગર જઈ શકાતું હતું નહિ, કેમકે જનાર આદમી સારા હોય કે બુરાબી હોય તેથી મબાદા તે જનારના નફ્સોની બુરી ગતી શાહના દમમાં જઈને શાહના ઈનસાફી મીઝ્રાજમાં ખલલ કરે, શાહને ગેરઈનસાફી કરે, માટે તેની સામે સાવચેતી લેવા ખાતર પદાન બંધાવતા હતા અને શાહ પોતેબી પદાન બાંધતા હતા, બુરા - ભલા દમોદમ જે ચાલી રહેતા હતા - સીર્ફ પોતાની ભલી કારદાનીની વાસ્નામાંજ રહેતા હતા.

પદાનને અવસ્તામાં પઈતિદાન કહે છે. પઈતિદાન એટલે મોહની સામે મુકેલો બચાવ. વન્દીદાદ પરગર્દ ૧૪, ફકરા ૮માં કહે છે કે જો કોઈ ઉદ્ર નામના કુતરાને મારે તો તેને મોટી શીક્ષા છે. આવા માણસને ચોકસ શીક્ષા ફરમાવી છે. તેમાં ચોક્કસ ચીજો અથોરનાનોને આપવાની છે. કહે છે કે આલાતોની બક્ષેક્ષ તેઓને કરવી પણ પદાન જેવા જલદ આયાતની ખાસ બક્ષેક્ષ કરવી. ત્યારે અહિયા પદાનને આલાત કહ્યું છે. આલાત એટલે હથીઆર કે જે અહિરીમનને મારે અને હોરમઝદ લગી લઈ જાએ. આલાત પાઝંદ શબ્દ છે. અવસ્તામાં આલાતને ઝઓથ્ર તરીકે ઓળખે છે. ઝઓથ્ર એટલે એક મારેફ્ત જેની પોસ્તપનાહિમાં દાદાર તરફ જવાએ.

આમ ત્યારે આલાત દીનમાં અવશ્યનું છે. મુવેદો પદાન વગરના હોઈ શકે જ નહિ. ભણતી વખતે અઇંપિમાં એટલે ભણવાની જગા આગળ અસર રોશની એટલે હોરમઝદની યઝ્નોની વસ્તી જામી રહે છે. ભણનારનો દમ ચાલે છે. દમમાં ઉશ્તાન નામની યઝ્ની ગતી, જીવડાવનારી ગતી, રહે છે, તેમ દમમાં હવસોનો નફ્સબી વહે છે.

ત્યારે ભણતી વખતે ભણનારના નફ્સમાં હવસી નફ્સબંદ થવો જોઈએ અને ભણનારના નફ્સમાંનું ઉશ્તાન જીવ આપતી ગતી-તેઝ થવી જોઈએ. પદાનનું આલાત ત્યારે ભણનારના દમમાંના ઉશ્તાનને બાલેતર કરીને યઝ્નોના દમ સાથે મેલવે છે જેથી ક્રીયાકામનો જોશ વધે છે. પદાન ત્યારે હવસી દમને રોકે છે. પ્રાણ-જીવ આપતી આતશી ગતીને જોર આપે છે અને ક્રીયાકામને અવાવ કરવા દેતું નથી. આટલી ટુંક વિગત ઠીક થઈ પડશે.

અહીંયા નોંધ લેવી ઠીક થઈ પડશે કે આજની વાઢકાપની વિદ્યામાં વાઢકાપ કરતી વખતે સરજ્યન અને બીજા બધા મદદગારો મોંની ઉપર પદાન બાંધીને જ ઓપરેશન કરે છે. એ મતલબે કે દમમાંનો બુરો નફ્સ ઘાને પકવે નહિ. આમ જરથોસ્તી દએનના બધા રીવાજો અર્થસુચક છે.

- બ. બે. ફરામરોઝ ચીનીવાલા.

A SURE REMEDY

Here is a mental treatment that is guaranteed to cure every ill that flesh is heir to: Sit for half an hour every night and mentally forgive everyone against whom you have any ill will or antipathy. If you fear or if you are prejudiced against even an animal, mentally ask forgiveness of it and send it thoughts of love. If you have accused anyone of injustice, if you have discussed anyone unkindly, if you have criticized or gossiped about anyone, withdraw your words by asking him in the silence, to forgive you. If you have had a falling out with friends or relatives, if you are at law or engaged in contention with anyone, do everything in your power to end the sepration. See all beings and all persons as they really are - pure Spirit - and send them your strongest thoughts of love. Do not go to bed any night feeling that you have an enemy in the world.

Be careful not to think a thought or to say a word that will offend. Be patient, loving, and kind, under all circumstances. You can do this if you are faithful to the silent hour because there you will be helped to overcome the selfishness of the Carnal Senses.

- Charles Fillmore

MUKTAD

"Men may come and men may go, but I go on forever." Likewise, Muktad has come, has gone and will come again. The holy days of the "Gathas" and "Ghambars" are over. The laity turned up in numbers, tons of sandalwood got burnt, money flowed like water, but what a fall in ceremonies - 'Kirya-Kam', deterioration all the way! From 18 day of Muktad, it became 10, and now one fear that it may go down to 5 days also. God help us.

What a Commercialisation of Religion! Truly, a colour of 'Kayamat', in 'Kalyug'. For the last few years, we have seen three clergy performed ceremonies of three Muktad table families, over one 'Afargania', which we condone and have accepted but now in one of the Agiaris of Bombay one mobed recites over on 'Afargania' almost all the names of different tables, one after another. (Just like Anjuman), whist, the charges in thousands are collected for separate tables. Formerly, in 'Behras'(-vases-) flowers used to be placed by mobeds only and Muktad tables were not touched by laity. Now, in some Agiaries, anybody and everybody has access to them and the writer saw a mother and child blissfully going in between tables, among the beautiful flowers! Where has sanctity flown? What further is in store for the community in the coming years - God knows. Ustad Saheb Behramshahji said that once Prophet Zarthusht Sahib, Jamasp, Asfandiar, Peshoton, Asmo-Khanvant, Maidiyomha, and other closer disciples had a get together, celebrating, when Zarthusht sahib had come down from "Harbarez" - His mission being completed and Dev-Yasnis all tied up, all were in good spirit, but Zarathusht Sahib himself was sitting quietly with a serious face. Asfandiar being Zarathusht Sahib's favourite, asked him as to why he was not showing happiness. In reply Zarthusht Sahib pointed at Jamasp. Then Jamasp said that in the present Zarvane Daregokhadate (81,000 years cycle), before the advent of Rainidar Behram Varzavand, the world will experience such a bad period, that there will be no place for the Zarathushti Din to stand and for its tenets to be followed. Zarthusht Sahib is seeing and remembering that period, that is why he is serious.

"Kriyas" for the dead Zarthushti is more, in comparision with other communities, because a Baste-Kustian Ravan, has to find its own way without any help, in the upper realms Markaz/Stations of Cosmos, whereas other religion Ravans are helped by their Religion fathers, and the Shakati of Il and Ush.

How sad for us that our "Kriyas" are not being performed as they should be. Hence, "Yasna-Daruji" is increasing which brings ill-will, and punishment in different forms to the clergy and the community. As it is said, "When the clergy fails, community has to fail."

- Curset Patel

DAE MONTH JASHAN

Come Dae Mahino and Parsees get together to perform Jashan, many a times followed by dinner, be it of Banks, Limited Companies, Mills, Small firms, Mandals etc., Wherever theres a chance of feast, there is Parsee, all in good spirit. But hardly few Parsees must be aware as to why they do this Jashan in the month of Dae, leaving aside other months of Ameshaspands and Yazats like Behman, Ardibehest, Sherevar and so on.

According to Zarathusti Din our calendar days are given with the names of `Yazads' and not numerically. We have 30 + 3 = 33 Yazads - but in Yazads also there are grades, although each is submerged in others, attune and intune, with one another. Something like, one for all and all for one. According to grades first comes Ameshaspands then Mino, Dae, Farrokh and Yazads. As we have officers in Banks, Companies - All are termed officers, yet some are junior, some senior, accountant, manager etc., Similarly, all are Yazads, with Ameshpands at the top followed by Dae.

In our calendar, Roz Hormazad to Amardad, are seven days of Ameshpands, afterwhich comes Dae, **Daepadar.** Similarly, from **Adar** to **Gosh** Roz and then, **Daepmeher,** Meher to Govad Roz and then **Daepdin.** Now, the sum total of what you do, good or bad, right or wrong on days previous to Dae, its plus-minus is done on the Dae day, i.e., Daepadar, Daepmeher, Daepdin. Say a small judgement day - accounting day. The question which must be arising in one's mind is what about the remaining days of the month, Din to Aneran Roz - because there is no Dae after that. `Khshnoom' teaches that as per Zarthusti Din the remaining days of the month namely from Din to Aneran, its plus-minus, of the act committed on these days, is done on five days of the Gathas.

This is the importance of 3 days of Dae and Dae month, and hence Jashan - thanks giving in this month.

- Curset Patel

REALIZE HIM

The path has been found which will make you the happiest of men, the wealthiest of men and the most powerful of men. Now what is necessary? The will. Unless you have the will to follow it, it is useless to know the path. You may know how to cook all kinds of the best dishes, but unless you go to the kitchen and actually make some of these dishes, your knowledge is of little use to you. So mere knowledge that the path is inside will not help you. You must work hard and go there. Religion is therefore a thing that is absolutely practical. It has nothing to do with disputing and theorizing. That may come before you have the will to follow the path. But you may be the most ignorant man, still if you have an intense desire to go to God, you can go inside and reach Him without any learning whatever. Then even the most learned will come and sit at your feet. Bhagavan Sri Ramakrishna was almost illiterate. He scarcely knew how to read and write, yet the greatest pandits used to go to him to have their doubts cleared. How was it that he was able to do this? Because he had the intense will to realize God and he realized Him. His life is a standing protest against the view that a man can only know by reading books or by passing examinations. This is a very meagre idea of knowledge. After your life-long struggle you really know nothing. Socrates was the wisest of men, because he knew that he knew nothing.

Such a man not only sees God himself but he can make others see Him. Swami Vivekananda in his boyhood was constantly in search after a man who could say that he had seen God, otherwise, he said, how can I know that He exists? Whenever he heard of a great Sadhu or a great teacher, he would go and ask, "Does God exist?" The man would answer, "Yes." Then he would put the question, "Have you seen Him?" When they would answer in the negative, he would turn and go away. Nowhere could he find a man who said that he had seen God, and for that reason he had come to the conclusion that God was a matter of imagination. Then one day he came to this prophet of Dakshineswar, to this illiterate sage, and he asked him, "Have you seen God?" At once Sri Ramakrishna replied, "Yes." "Can you make me see Him?" "I can", was the Bhagavan's immediate answer. At last Swamiji was satisfied; and this is the reason why in all his books he insists over and again that religion consists in realization. Religion is indeed altogether a matter of realization.

"One who satisfies Ahura Mazda through prayers gets the most exalted reward through His supreme power. On the other hand, one who does not care to chant his prayers will have to pass through the worst of the worst time towards the end of his life".

— Gatha Vohukhshathra
Ha 51 Para 6

O Lord Zarathushtra kindly protect the man who has established friendship with you through prayers, from enemies having bad thoughts. Kindly see that he does not venture into any bad deeds whereby he would have to suffer a loss. O Lord let there be no suffering to the man who remembers you and your Ameshaspands through prayers.

— Hormazd Yasht
Para 24

• ગોસ્પંદ •

ઘોડો : ઘોડાની યાલ (માથાં આગળના બાલ)માંથી જે મેગ્નેટીક પ્રવાહો નીકળે છે તે મેગ્નેટીક પ્રવાહો ઘોડા પર સવારી કરનારને તનદોરસ્તીમાં અને બાતેન અમલના સાહેબોને ચશ્રોની રદી ખીલવણીનાં કામમાં બહુજ ફાયદાકારક થઈ પડે છે, અને તેટલા માટે અસલી ઈરાની જરથોશ્તી તરબીયત (શિક્ષણ)માં જે ત્રણ મુખ્ય ચીજો કે (૧) સાચ્ચુંજ હમેશાં બોલવું; (૨) ઘોડેસ્વારી; અને (૩) તીર-અંદાઝી એમ સમાવેલા હતા, તેમાં ઘોડેસ્વારીની ઉપર મુજબ અગત્યતા રૂહાંની વૃદ્ધિને માટે પીછાણી હતી.

કાગડો : રસ્તાપર પડેલી ખરાબ ખાવાની ચીજોને, તેમજ મુરદાળ નસાને ખાઈ જઈ ખરાબી દુર કરી કુદરતમાં મોટું કામ બજાવે છે. તે ઉપરાંત કાગડાં જેવાં મુરદાં ખાનારાં પક્ષીઓની ચશ્મમાંથી જે મેગ્નેટીક પ્રવાહો નીકળે છે, તેનાથી બસ્તે કુશ્તીઆનની લાસમાંથી નીકળતી દરૂજીએ-નસુ તદ્દન કપાઈ જાય છે. તેથી વંદીદાદમાં લાસની ઉપર એવાં પક્ષીઓનાં ઉડવાને લાભકારક ગણેલું છે.

પોપટ : પોતાના બોલવાના અવાજથી હવાને સાફ કરે છે, અને તેમાં 'તઈગી' યાને સ્વચ્છ મેગ્નેટીઝમ પાંથરી કુદરતનાં કામમાં મદદગાર થાય છે.

મોર : એના અવાજથી તેમજ નઝરનાં મેગ્નેટીક પ્રવાહથી દરૂજીએ-નસુ કપાતી રહે છે. તેથી દોખ્માઓ આગળ એ પક્ષીઓ પાળવામાં લાભ છે.

ઊંટ : એ દહાડાઓ સુધી પાણી પોતાની ખુંધમાં ભરી રાખતું હોવાથી, પાણી વગરના રેતીના રણમાં એ પ્રાણી મુસાફરને સૌથી આશીશદાયક થઈ પડે છે. આવી રીતે રેતીના રણમાં સપડાયલા ભુખા તરસ્યા મુસાફરને પોતીકાં દુધ ઉપરાંત જાન આપી પોતીકું ભરી રાખેલું પાણી એ વફાદાર પ્રાણીએ પુરૂં પાડેલું ઈતિહાસમાં નોંધાયું છે.

મરઘો : બામદાદમાં વાસ્યાથી હવામાંની તમામ દરૂજી શક્તીને કાપી નાખે છે, અને હવાને શાંત કરી શુભ વીચારોને ફેલાવવામાં બહુજ મુખ્ય કામ કરે છે.

કુતરો : એ પોતાની આંખમાંથી નીકળતા પ્રવાહથી ખરાબ દરૂજીએ-નસુના જોરને એકદમ દૂર કરે છે, તેથી તો સગદીદ યાને લાસ પર કુતરાની ચશ્મ (નજર) ફેંકવા વીષે લંબાણથી વંદીદાદમાં ફરમાનો આવેલાં છે. તેમજ એ પોતાના ઘણીના ઘેરની આસપાસ વફાદારીથી ચોકી કરે છે, વગેરે વગેરે પશુ પક્ષીઓ કુદરતમાં ઘણું કીમતી કામ બજાવે છે.

વળી આપણે જ્યારે યાદ રાખ્યે છીએ કે બાર રાશીઓનાં નામોમાં તેમજ બીજા તારાઓના ઝુમખાઓમાં અનેક જાનવરોનાં નામો ભેદી રીતે વપરાયલાં છે અને ખુદ યઝદોને (દાખલા તરીકે બેહેરામ યઝદના દશ સ્વરૂપમાં) ઘોડો, ઉંટ, બકરો, ડુક્કરના સ્વરૂપો અવસ્તામાં રમ્ઝમાં અપાયલાં છે, ત્યારે તો આ ગોસ્પંદોનો નમસ્કાર આપણું અતી માનપૂર્વક ધ્યાન ખેંચે છે. ઈલ્મે-ક્ષ્નૂમ તો આગળ વધીને શીખાડે છે દરેકે દરેક રવાનમાં "ગવ-સ્પેનતી" (ગોસ્પંદી) નો ગુણ પડેલો જ છે. એટલે કે રવાનનાં નુરની કુદરતી તબેહજ એવી છે કે પોતે હૈયાત રહીને બીજાં પોતીકી સાથનાં ઉતરતાં સંબંધી રવાનોને પોષણ આપીને હૈયાત રાખવાં. આ નજરે ગોસ્પંદની વૃદ્ધિનો નમસ્કાર બહુજ માર્મીક મીન્ન ધરાવે છે.

A SMALL TRIBUTE TO THE LATE MR. JEHANGIR S. CHINIWALLA ON THE OCCASION OF HIS BIRTH CENTENARY

FROM ONE WHO NEVER MET HIM

"Biradar"! That one beautiful Persian word, meaning "brother", a favourite of the late Jehangirji Chiniwalla, typified the man he was. Though he roared like a lion against all those who distorted or scoffed at the age-old Zoroastrian traditions, practices and rituals, he never had any personal animus against the individuals concerned. In his speeches and writings he would trenchantly criticise their stupid outpourings, but at the same time he would remind his audience and readers that, **"bichara bhoolava-maan padela chhe!"**

If today, many of us wonder how on earth could a human being like Dr. Framroze S. Chiniwalla churn out gems of religious and spiritual wisdom running into thousands and thousands of pages, the same surprise should be expressed for his younger brother, who, for more than 26 years, wrote millions of words week after week in "Parsi-Avaz."

For Jehangirji, it was always "amaara poojya Ustaad Saheb..." Throughout his life, he had an unflinching faith in his **Ustaad,** that **Ustaad** whom the community failed to recognise.

Jehangirji's style of writing was always simple and lucid. If, even today, a **Khshnoom Fidaiee** encounters certain passages in Dr. Framroze's books which are difficult to comprehend, he will find Jehangirji's write-ups easier to understand.

Jehangirji was an orator **par excellence!** Whether it was a **Shah Nameh-Khani** or a discourse, it was a treat to hear his melodious voice, now commanding, now jointly persuading and coaxing his vast audience with wit and warmth.

Jehangirji lived his three-score and fifteen years to the full. Till he breathed his last in October 1973, his pen, always mighter than the sword, did not forsake him. Jehangirji was certainly a rare jewel in the crown of **Ilm-e-Kshnoom,** the like of whom will not be seen again.

- Adi Doctor

પારસી અવાઝનો પચ્ચીસમાં શુભ સાલમાં પ્રવેશ

રવિવાર તા. ૬થી જુલાઈ ૧૯૪૭ને દીને, આ અદના પારસી આવાઝને પહેલવહેલું પ્રગટ કરવામાં આવ્યું હતું. અમો ચીનીવાલા ભાઈઓએ, જરથોસ્તી ઈલ્મે ક્ષ્નૂમની બાતેન ફિલસુફીની મકતબના વાજીંત્ર તરીકે, આ નાનકડા અખબારને પ્રગટ કર્યું હતું. સર્વેથી પહેલા અંકમાં, આ અખબારના પ્રકાશનને, જરથોસ્તી ઈલ્મે ક્ષ્નૂમની મકતબના સ્થાપક અને શિક્ષક બે. બે. ઉસ્તાદ સાહેબ બેહરામશાહ નવરોજી શરાફને અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

તા. ૬ઠ્ઠી જુલાઈ ૧૯૪૭ના પેહલા અંકને પેહલે પાને આ અદના પારસી આવાઝને, "અનુશેહરૂવાન" બેહરામશાહજીને અર્પણ કરતી વખતે, સેવકે લખ્યું હતું, કે "સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી સાહેબની તુફેલ અને મુરબ્બીગીરી હેઠળ, જરથોસ્તી દીનના હયાત મહેલની ઉપર ગુહ્ય જ્ઞાનરૂપી રોશણીનો પ્રકાશ ફેંકનાર, જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબ હાલના હિન્દમાં સ્થાપનાર અને ભવિષ્યના સઓષ્યન્ત તરીકે શાહ બેહરામ વરઝાવંદ સાહેબ, જરથોસ્તી દીનને પાછા આરાસતાહ કરે ત્યાં સુધી દીનની નહી સમજાતી સંસ્થાઓ અને બીકટ ફરમાનો ઉપરનો પારસી બસ્તેકુસ્તીઆનોનો એતેકાદ કાયમ રાખવાનું મહાન કાર્ય કરનાર અને હિન્દના પારસીઓમાં જરથોસ્તી ધર્મ-અભ્યાસનો એક નવો યુગ શરૂ કરનાર", તમો સાહેબનેજ, ઈલ્મેક્ષ્નૂમની મકતબના અમો અદના ખાદેમો, આ અઠવાડીક પત્ર પારંસી આવાઝને અર્પણ કર્યે છીએ.

જરથોસ્તી ઈલ્મે ક્ષ્નૂમની મકતબ, એટલે જરથોસ્તી દીનના ઈલ્મે ક્ષ્નૂમના, અંતરની ખરી ખુશાળી, "હુરવાખ્મની", ઉભી કરનારા જ્ઞાનનો પ્રચાર કરનારી નિશાળ. ઈલ્મેક્ષ્નૂમ તો પાક માઝદીયસ્ની જરથોસ્તી દીનના પાયામાં પડેલું મીનોઈ જ્ઞાન છે. પણ હાલના જમાનામાં તેની ફાએસી માટેની નાનકડી મકતબજ પેદા પડી છે. આ જ્ઞાન મિનોઈ હોવાને લીધેજ તેને "ગુહ્ય" જ્ઞાન (Esoteric Knowledge & Philosophy) તરીકે ઓળખવવામાં આવે છે. વહિશ્તોઈશ્ત ગાથામાં ખુલ્લી શાહદત છે, કે જરથોસ્તી દીનને યુગે યુગે સમારીને નવા જમાનાને બરની કરનાર સઓષ્યન્તો, "ક્ષ્નૂમ" અને "યસ્ન" એ બેઉનો ઉત્તમ પ્રયોગ કરીનેજ જરથોસ્તી દીનને ફરી ફરી સમારી શકે છે. જરથોસ્તી દીનને છેલ્લી વખતે સમારનાર દસ્તુરાન દસ્તુર આદરબાદ મારેસ્પંદ સાહેબ હતા અને તેઓની રચેલી પાઝન્દ પતેત પસેમાનીમાં હાલી જમાનના ભક્ત માટેનો એક ખાસ એકરાર નોંધાયલો છે, કે હું આદરબાદ મારેસ્પંદસાહેબ, દાદાર અહુરમઝદ અને અશો જરથુશ્ત્ર સાહેબના સીલસીલામાંથી પેદા પડેલી "દસતુરી" ઉપર, પૂર્ણ એતેકાદ ઉસ્તવારીથી ધરાવું છું કે જેઓએ પાક માઝદાયસ્ની જરથોસ્તી દીનના હાલના હયાત સ્વરૂપને "પદશ પસાખ્ત ઓ કર્દ બોખ્ત" યાને ફરી પાછું ઘડયું અને તે દીનને બખ્તાવર કીધી.

ઉસ્તાદ સાહેબ બેહરામશાહજી ફરી ફરીને પારસી કોમને જણાવતા હતા, કે માઝદયસ્ની જરથોસ્તી દીનમાં, રૂપીઆમાં બે આના જેટલું જ જાહેર દુન્યવી શુભ જ્ઞાન સમાયલું છે; જ્યારે રૂપીયામાં ચઉદ આના જેટલું ગુહ્ય મિનોઈ જ્ઞાન તેમાં સમાયલું છે. બેહરામશાહજીએ આ મૂળ સિદ્ધાંત પારસી કોમ સમક્ષ ખાસ પેશ કર્યો હતો.

હાલના ચાલુ જમાનાને કળીયુગ અથવા ઝમાને-ઈ-હાસમી કહેલો છે. આ જમાના ઉપર મંગળના ગ્રેહને વર્ચસ્વ આપેલું છે. મંગળનું કામ મારફાડ મારફતે બુરાઈને તોડી પાડવાનું હોય છે. મંગળના ગ્રેહની ઉપર મવક્કલ યઝદી શક્તિ "ફિરોઝી અંધખતાર બેહરામ યઝદ" છે. મંગળની તમામ કારસાઝીઓ છેવટે ફત્તેહ અપાવે છે. કારણ બેહરામ યઝદને તમામ કાર્યોમાં "જ્યોતેમો" ફત્તેહ અપાવનાર કહેલા છે.

ઈ. સ. ૧૯૨૭માં, બેહરામશાહજી આ ફાની દુન્યા છોડી જનાર હતા, તેની વાકેફી તેઓ સાહેબને અગાઉથી હતી. સંજોગો આધીન, પોતાની સ્થાપેલી ક્ષ્નૂમ મકતબની ભવિષ્યની ક્ષ્નૂમફાએસી માટે, સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાન સાહેબની રાય અને દુઆ દહમ આફ્રીતી મુજબ, મારા વડીલ ભાઈ ફરામરોઝ ચીનીવાલાને, જમાનાને બરનું ક્ષ્નૂમ સાહિત્ય કલમી કરવા માટે ગેબી રીતે તઈયાર કરવામાં આવ્યા હતા. પોતાની હયાતીમાંજ બેહરામશાહજીએ, પોતાના માલેકીના જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમ ઈનસતીટયુટના વર્ગોનું સુકાન ફરામરોઝ ચીનીવાલાને સોપ્યું હતું. જરથોસ્તી ઈલ્મેક્ષ્નૂમ ઈન્સ્ટીટ્યુટના અભ્યાસ વર્ગો ચલાવવા ભાઈ ફરામરોઝને જે દીને બેહરામશાહજીએ ફરમાન આપયું તેમજ ઈઝાઝત આપી, તેજ દિવસે મરહુમ ડો. સોહરાબજી ડોસાભાઈ દેસાઈ - જેઓને બેહેરામશાહજીએ પોતાના "ગવાહ" (સાક્ષી) બનાવેલા હતા. તેઓની હાજરીમાં અને ફરામરોઝની હાજરીમાં મને બોલાવ્યો અને મને ફરમાન આપ્યું કે ભાઈ ફરામરોઝની ક્ષ્નૂમ ફાએસીમાં મારે તેઓના સદા મદદગાર બનવું અને હું તેઓની બાજુમાં ઉભો રહીશ, તોજ ભવિષ્યની ક્ષ્નૂમ ફાએસીનું બીકટ કાર્ય પાર પડી શકશે. જેમ ઉસ્તાદ સાહેબ બેહરામશાહજીનો સખુન, ભાઈ ફરામરોઝે પોતાને માથે ચહડાવ્યો તેમજ આ અદના કમતરીન સેવકે પણ તેમનો સખુન માથે ચહડાવ્યો.

જેહાંગીરજી

- પારસી આવાઝ, ૧૧-૭-૭૧

દ્રવન્દ તબક્કાના માઝદીયસ્ની

જરથોસ્તી દીનનો મોટામાં મોટો ભેદ જે ઉસતાદ સાહેબ બહેરામશાહજી ખોલી ગયા છે, તે આ છે, કે આપણે હાલના બસ્તેકુસ્તીઆનો "દ્રવન્દ" ને તબક્કેના માઝદીયસ્નીઓ છઈએ, કે જેઓ અશો જરથુશત્રની ઉપર જાનો-જીગરથી ફિદા થઈ, તેવી "ઉતયુઈતિ" એટલે ફિદાગીરીથી, અશો જરથુશ્ત્રની સાથે અને તેઓની "દસતુરી" ના સીલસીલાના "નશે" સાથે "હુદમ" થઈ રહેલા છે, યાને દમેદમ જોડાયેલા છઈએ. અશો જરથુશત્રની સાથે, દમેદમના ફીદાગીરીના "મીથ્ર" મારફતે, જાનફેશાન થવું, તેમાંજ આપણું ખરૂં જરથોસ્તીપણું છે. ભલે આપણો કેસાસ, "દ્રવન્દ" ને તબક્કેનો હોય, પણ તરીકતો ઉપર ચાલવે, "તનુ-દરૂજ" થવાને બદલે આપણે 'અ-તનુ-પેરેથ' થઈ શકયે છીએ એટલે દરૂજીઓથી પુરેપુરા ભરાઈ જતા નથી.

બહેરામશાહજીએ, દીનનો આવો ભેદ ખોલીને, હિન્દના પારસીઓને આ સંદેશો સરોષાવરેજ સાહેબ પાસે લાવી આપયો છે, કે ગુનાહ તો થઈ જશે, પણ ડગલે અને પગલે મેહેર-પપેત ઉભી કરતા રહેવું, અને "અષોઈ" ઉભી કરવાની કોશેશો કરી, માંથ્ર-ખાની કરી, કુસ્તી પાદીયાવ જાળવી, તનુ દરૂજ યાને પોતાના તનને દરેક પ્રકારની દરૂજીઓથી ભરી નાંખવાને બદલે, અ-તનુ-પેરેથ, યાને હાલના સંજોગોમાં બને તેમ, તનુ દરૂજના સઉથી નીચાં અને તનુ-માંથ્રના સઉથી ઉંચા પગથીયાંની વચગાલાના કોઈ પગથીયા ઉપર જવાની અદના કોશેશ કરવી, અને ગુજરેલાં ખેશીઓની ક્રિયાઓ કરાવી, તેઓના આશીશોના અઘીકારી બનવું. – જેહાંગીર ચીનીવાલા

* * * * * * * * *

Paadyaab

The Paadyaab is an important step while performing the Kushti. The Kushti is incomplete without doing the Paadyaab first i.e. while reciting *Kshnaothra Ahurahe Mazdao. Ashem Vohu (1)* wash the exposed parts of the body — hands and arms, face and feet (if open).

Kushti

1. Face the direction of the Sun. If the Sun has set, then face SOUTH. Never face the NORTH while doing the Kushti or reciting any other prayer.
2. WITHOUT UNTYING the Kushti, recite 'Kem Na Mazda'. While praying the last sentence *Nemaschaa yaa Armaitish Ezaacha*, place your right (if male) or left (if female) hand's index finger (this is the Burjisi finger) on the navel, look at the floor and think, "May this Kushti induce in me devotion and humility of Spenta Armaiti".
3. Untie the Kushti. Fold it by making the two ends meet. Then insert the index finger of the left hand into the loop and hold the Kushti with the right hand, letting the ends droop towards the earth.
4. Being reciting the *Ahura Mazda Khodae* prayer.
5. While reciting *Ahereman Ava-dashann door avajh-dashtaar, jhad Shekasteyh Baad*, crack the Kushti lightly towards the North.
6. While reciting *Ahereman Divan, Darujaan,.....* again crack the Kushti lightly towards the North.
7. While reciting *Doosh Padshahaan Avaa-deshaan Baad...* again crack the Kushti lightly towards the North.
8. Crack the Kushti three times while reciting the words *Dushmata, Doojhokhta* and *Doojhvrashta*.
9. While reciting *Manashni, Gavashni, Kunashni*, form two loops, first with the right hand and then the left. Then bring the two hands together to form the third loop.
10. While reciting *Taroiditey Anghere Mainyush*, hold the Kushti at the same point but release the two loops. Crack the Kushti, held in this way, three times towards the North. (Caution : Ensure that at no point in time does the Kushti touch the ground).
11. While reciting *Haithyaa Varashtaam Hyat Vasnaa...* encircle the Kushti once around the waist and bring the two ends to the front.
12. While reciting the word *Shyothenanaam* in the first *Yatha Ahu Vairyo*, cross the right strand over the left and holding the left strand in the right hand, drop it into the loop caused by the crossing of the strands, and tighten the knot while finishing the *Yatha*. While reciting the first *Yatha Ahu Vairyo* think "I remember Ahura Mazda, whose instrument I wish to become through my deeds (Shyothna)."
13. Do the same in the reverse fashion while reciting the second Yatha i.e. drop the strand in the loop from the left hand side.
14. While reciting the second *Yatha* think "I remember Lord Zarathushtra who is my prophet, guru and guide, who has shown me the way of becoming Ahura Mazda's instrument. I am invoking His power station and taking into myself His divine currents, so that I may advance nearer and nearer to Ahura through my deeds (Shyothna)".
15. While reciting *Ashem Vohu*, tie the knot behind the waist, putting the strand in the loop on the word *"Ashem"*.
16. Shift and adjust the Kushti so that the front knot is on the navel. Stretch the knot so as to form two holes. Insert the index finger of each hand into the holes and recite *Jasa Me Avangahe Mazda* while looking at the knot.

નીરંગ / ઈસામ

હાલી જમાનામા નીરંગ-ઈશમ નો ઉપયોગ જેમ ગમે તેમ કરવામાં જોખમ રહેલો છે. એમાથી ધારી લીધેલો પૂર્ણ ફાયદો હાસેલ થઈ શકતો નથી એનું મુખ્ય કારણ એ છે કે આવી નીરંગોના અમલ માટે તેને બરનું જીવન જરૂરી છે. દાખલા તરીકે ચોખ્ખાઈ. તરો/ગોમેઝ લેવો, સવચ્છતા, ફરજયાતનુ ભણતર અને દીલ અને દેમાગની પાકીઝગી, એ બધાંનું પાલન જરૂરી છે. તે ઉપરાંત અત્યારે તો, (બે અદબી માફ છે) કોઈપણ અહીં તહીંથી, ખેંચી તાણીને ન સમજવે નાના ફકરાઓ બનાવી નીરંગનું લેબલ ચીટકાવી દેવામાં આવે છે, અને તેજ પ્રમાણે ઈસમોનુ પણ છે.

નીરંગ/ઈસમ જે જુની રૂઢી મુજબ ચાલતા આવેલાં છે, અને જે ઉસ્તાદ સાહેબ બહેરામશાહે પોતાના નજદીકના શાગેર્દોને બતાલવ્યા હોય, યા ચીનીવાલા યા મસાની બીરાદરોએ સમજાવ્યા યા કલમી કીધા હોય તેજ નીરંગ/યા ઈસમ જોઈ તપાસીને તેને બરના ઉપર કહ્યા મુજબના જીંદગીના નિયમો પાળી શકાતા હોય તોજ એનો ઉપયોગ કરવો. વધુમાં એ પણ જાણવું જરૂર છે કે આજના જમાનામાં ગમે તે યઝદની ક્ષ્નૂમનથી નીરંગ ભણવાને બદલે માત્ર સરોશ યઝદની ક્ષ્નૂમનથી કોઈ અધિકારી સાહેબે આપેલી નીરંગ યા ઈસમ ભણવી દરોબસ્ત થશે. સરોશની ક્ષ્નૂમનને "સરોશ યઝદની બાજ' પણ કહે છે.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મઝદાઓ અષેમ વોહુ ૧.

"પનામે યઝદાન અહુરમઝદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરજે ખોરેહ અવજાયાદ્. સરોશ્ અશો, તગી, તન્-ફર્માન, શેકફ્તજીન, જીન-અવઝાર, સાલારે દામાને અહુરમઝદ બેરસાદ્. ઍજ્ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; ઍજ્ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજૂખ્ત દુજ્વર્શ્ત, મેમ્ પ ગેતી મનીદ્, ઑએમ્ ગોફ્ત્, ઑએમ્ કર્દ્, ઑએમ્ જસ્ત્, ઑએમ્ બૂન્, બૂદ્ એસ્તેદ્, ઍજ્ આંન્ ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઑખે અવાખ્શ્ પસેમાન્ પ સૅ ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ્. યથા અહૂ વઈર્યો ૫, અષૅમ વૉહૂ ૩.

ફવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ્ વી-દએવો અહુરદક્એષો, (જે ગેહ હોય તે પઢવી). સ્રઑષહે અષ્યેહે, તખ્મહે તનુ-માંથ્રહે, દર્ષિ-દ્ર્ઑશ્ આહુઇર્યેહે, ક્ષ્નઑથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઈચ ક્ષ્નઑથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઑતા, ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ્ અષાત્ચિત હચ, ફ્રા અષવ વીદવાઓ મ્રઑતૂ.

સ્રઑષૅમ્ અષીમ્ હુ-રઑદૅમ્ વૅરેથ્રાજનૅમ્ ફ્રાદત-ગએથૅમ્ અષવનૅમ્ અષહે રતૂમ યજમઇદે.

(જે નીરંગ પઢવી હોય તે પઢવી)

સરોશ યજદની બાજ મુકવી:-

યથા અહૂ વઇર્યો (૨). યસ્નૅમ્ચ વહ્મૅમ્ચ અઑજસ્ચ જ્વરૅચ આફ્રીનામિ, સ્રઑષહે અષ્યેહે, તખ્મહે તનુ-માંથ્રહે, દર્ષિ-દ્રઑશ્ આહુઇર્યેહે. અષૅમ્ વૉહૂ (૧). અહ્માઇ રએશ્ચ-હજંઘરૅમ્-જસ મે અવંઘ્હે - કેર્કે મોજ્દ. અષૅમ વૉહૂ (૧).

• • •

ગુજસ્તે વ્હાલા રવાન માટે એક જરથોશ્તી ના મીથ્ર

જે પ્રમાણે દાદાર અહુરમઝદ અને યઝતો પોતાના હુમત-હુખ્ત-હવરશતથી આખી સૃષ્ટી-રચનાને ચલાવી રહ્યા છે, તેજ પ્રમાણે આ ગેતી પરથી પસાર થતાં રૂવાનો પોતીકી મનશ્ની, ગવશ્ની, કુનશ્નીથી આગળ વધે છે, તે કાયદે-બહેશ્ત બહેરહે (બહેદીન/એરવદ/ઓસ્તા/ઓસ્તી) ફલાન બીન/બીનત ફલાન નુ રવાન પોતીકા ફ્રવષીની તુફેલમાં પોતાના બાતેની અષેમ, યથા અને યેંઘહેહાતમ ના સ્તોત સાથે સદા આગળ અને આગળ વધો. - આમીન!

• જરથુશ્ત્રીયાન •

ફ્રજને અદા કરવી, ફ્રજથી એકરાર કરવાની તહારત ઉભી થાય છે – ફ્રજ ઇનસાનની ઇનસાન તરફ અને તેઓની સગાઇઓ તરફ – અનાસર તરફની ફ્રજ – દુન્યાના આત્મા તરફની ફ્રજ – વીગેરે ફ્રજો છે, જેને સારૂં ઉસ્તાદ સાહેબે કહ્યું કે હુતોખ્શીમાં કેસાસ ભરપાઇ કરવામાં આટલું કરો – કમમાં કમ આટલું કરો – ફેલથી કરો : સાચ્ચું-પશેમાની-દીલ કુશાદ-બુજી તથા હીખ્રની પરહેજીની તરીકત પાળો જેથી અનાસરની ફ્રજ અદા થાય – આટલું કરવું. તેની ઉપરાંત જેમ જેમ તબઇ-વ-કાર સુચવે તેમ **કરવું**. આપણ જેવા દ્રવન્દો સારૂં આટલું પાળવું એ પતમાન છે. એમ નહી કરીએ તો અઇવી-બુદ અને ફેહ-બુદ ઉપર જવાશે; ઢોંગ-રયાબાઝી ઉપર, જુહાઇ ઉપર જવાશે.

સાચ્ચું બોલવામાં બે ચીજો સમાય છે :

૧) જેબી વીતે, આપણે જેબી ગુનાહ કર્યે કે ગુનાહ થઇ જાય, તેનો એકરાર મજબુત **એકરાર**; અને

૨) જેબી સાચ્ચું થઇ ગયું, જેઓ સચ્ચાઇ કરી ગયા, જેઓએ કુદરતમાં મોટાઇ પાંથરી, બુલંદીને જન્મ આપ્યો, – ઇઝદો, ફ્વષીઓ, નબાનજદીશ્ત અને બીજા ઉરવાનો જેઓએ દુન્યાને ચલાવી તેની યાદ – અસર રોશની જે અહુરમઝદાની મરજી સાચવે છે તેને મીથ્રમાં લેવું – તેના તબક્કા જેને ગાહામ્બાર કહે છે તેને લેવું – એટલે અવસ્તાનું, યસ્નનું, માંથ્રનું ભણતર અને તેને કારગર લગાડવાની તદબીર જેવી કે સદરો-કુશ્તી અને દીન ધર્મની શ્રદ્ધાઓ તરફની ફ્રજ – આ બધું સચ્ચાઇ કરવી તેમાં આવી જાય છે. સચ્ચાઇમાં આળસાઇનો – બેપરવાહીનો અર્થ આવતો નથી; મેહેનતનો અર્થ આવે છે; માટે સચ્ચાઇ સારૂ આટલી મહેનત લેવી. આમ ચાલ્યાથી અને રૂચતા ખોરાકથી અનુઓના ભુખા વોહુન**ને** તૃપ્ત કર્યાથી **અને** ગવને બચાવવાથી અને મેહેર અને પતેતની હુતોખ્શીથી શરીરનાં અનુમાનોં દ્રવન્દી પરદો ઢીલો પડે છે, પીગળે છે અને અનુમાં **આબે-રવાઇ** મળતું **એટલે** કે મર્જ થતું જાય છે, અને **આબે-રવાઇ**નો સુક્ષ્મ દ્રવન્દી પરદો નિર્મુળ થતો જાય છે, જેથી આબે-સુક્ષ્મ આબે-રવાઇમાં મળતું જાય છે. આવા શખ્સને હુતોખ્શ બસ્તે-કુશ્તીઆંન કહે છે.

એ પછીજ તે વાસ્ત્રીયોશના તબક્કા પર જાય છે, ત્યારે તેનામાં અઝદ-દરોસ્તી પુરી જામે છે, ગવની બલીહારી જામે છે, તેને રયાઝતનો ઇનસાન **કહે** છે. પોતાને ભોગેબી પારકાંને સચાવે છે, તેનામાં આરમઇતીનાં તમીઝનાં ગુણો આવે છે. આવા હુતોખ્શો અને વાસ્ત્રીયોશો અને આવા ખાકસારોને તર્કે-બાતેન હેવાનીના શખ્સો કહે છે. હજી તેઓને વોહુનનો આહાર લેવો પડે છે. હજી તેઓમાં જરવાન – દરોસ્તી ઉગી નથી, તેઓનું ખોરેહ હજી zero (મીંડા) ઉપર છે, તેઓનું લોહી સુક્ષ્મ થતું જાય છે – તેઓનાં લોહીના ધપકારાઓ તેનો વર્તુળ અને તેથી થતો નાદ, તેની ગેતી – જરવાન અને તેઓનાં અનુમાં આબે-રવાઇ વહી રહે છે. તેના લોહીના ધપકારા, નાદ અને જરવાન કુદરતની અસર રોશનીના ધપકારા, નાદ અને જરવાન સાથે હમ-જમાન co-eval એટલે સાથે દોડનાર – એક ટયુન (tune) ના થતા જાય છે. વાસ્ત્રીયોશીની ઉપર આવતાં તેઓમાં જરવાન-દરોસ્તી થાય છે, ત્યારે પહેલવહેલું 'ફ્રરેઝ-યઝદી'નું ખોરેહ એક નૉટમાં – એક અસ્પન્દીમાં વધે છે. હજીબી તેઓ તર્કે-હેવાન જ કહેવાય **છે**.

આ વખતે તેઓનાં અનાસરોમાં સુક્ષ્મતા આવે છે એટલે અનુમાંથી દ્રવન્દી **પરદો** દુર થાય છે. પછી જ્યારે અનુમાંનો વોહુન ગવમાં બદલાઇ જાય છે એટલે કે વોહુન અને ગવ જેઓ દુશ્મન હતા તેઓ હમગીના ઇશ્કમાં આવે છે ત્યારે અનુમાંનું કુવ્વત **આબે-રવાઇ** વધી જઇને આબે-રવાઇ પોતે અનુના ઇશ્કમાં આવે છે. પછી આબે-સુક્ષ્મ તેઓમાં મળી જાય છે, જેથી આબે-રવાઇમાંનો દ્રવન્દી તોર – સુક્ષ્મ દ્રુજી પણ દુર થાય છે. આ **વખતે** તેના અનાસરો સુક્ષ્મ થાય છે. આવાં લોકોને બસ્તે કુશ્તીઆંનને બદલે જરતુશ્ત્રીયાનં કહે છે. તેઓમાં **ક્ષથ્ર** (ઇચ્છવા જોગ સત્તા) રહે **છે** – તેવાઓજ **રથેશ્તાર** અને **આથ્રવન** છે. આવાંઓમાં પેલું ખોરેહ વધે **છે** અને અહુ-દએન-બઓદ પેદા પડે છે. આ બેનો આહાર ગવનો રહે છે, જે **ગવ** નબાતાતનો કે હેવાનાતનો હોય છે.

• • •

“છૈએ અમે જરથોશ્તી!”

છૈએ અમે જરથોશ્તી રે માજદયસ્ની નેક!
કુલ જેહાન સાથે દોસ્તી રાખ્યે નિભાવ્યે ટેક;
મુઠીજ ભર આ ટોળો; સઉ એલ્મનો શણગાર
રે બોલાબાલા બોલો! તેની સૌ નર ને નાર! (કોરસ)

ઓ તોખમ કયાની; ઓ જગ મશહુર!
ઓ સૌ સદ્‌ગુણમાં સાચ્ચી ને ભરપૂર!
કાયમ રહી જાળવજે શુભ તુંજ જોમે!
આબાદી સાથે તું! ઓ પારસી કોમ.

બહોળી સખાવત હાથે, દે છે જગત જાહેર,
બહુ ચંચળાઈ સાથે, સૌ વાતમાં માહેર.
ગુજરી જફાઓ ભારી, તોપણ ન છોડયો ધર્મ.
તેથી મળી રબ-યારી, એજ ખરો છે ભ્રમ. (કોરસ)

સુખદાઈ સ્ત્રી કેળવણી, જેનો દીપાવે બહાર,
ગુણ નેકની મેળવણી, રાખે સુખી સંસાર;
પોશાકની ખુબી કંઈ, છે અઉર જેહાં-મશહુર,
તે કોમની બાનુ થઈ, છૈએ અમે મગરૂર! (કોરસ)

જેની વફાદારી પર, પડયા નથી કંઈ ડાઘ,
આ રાજની યારી પર, લડશે મિસાલે વાઘ;
નિમકહલાલી જામી, તે પર બની દીલસોજ,
આ ફેજ આજે પામી, ખુશ થા તું, ઓ ફીરોઝ. (કોરસ)

નામ ગ્રવણ

પુરાતન પાદશાહો બહુ મોટી રૂહાની વૃદ્ધિ મેલવેલા રામશાહો અથવા ધર્મરાજાઓ હતા. જરથોસ્તી દીનમાં, **નમબા–નજદીશતનાંમ ફ્વષીનામ, પોઈરથોત્કેષનાંમ અને અશોનાંમ ફ્વષીનાંમના** રૂવાનોની જે સમજ આપેલી છે, તે સમજ મુજબ પેશદાદ, કયાન અને સાસાન વંશના અમુક અમુક પાદશાહો ઘણાં ઉંચા આત્મીક દરજ્જાના રૂવાનો હતાં અને તે રૂવાનો ચીનવતની ઉપર અહીંથી ગુજર પામીને ગયલાં સામાન્ય ગુરૂની જીરમના રૂવાનોની, અમુક પ્રકારની ખાસ દોરવણી કરવાનો અધીકાર ધરાવતાં હોવે અને તે કોઈક રૂવાનોની “**કુનીઅત**” યાને રૂહાની બુઝોર્ગીના ગુબારે પાવમહેલમાં બંધાયલા હોવે. જરથોશ્તી ક્રીયાઓમાં તેઓની યાદ ખાસ રીતે કરવાનું ફરમાન છે. આ નામ ગ્રવણમાં પાછળથી ખોટા ફેરફારો થયા છે.

બહેરામશાહજી ફારસી બેટો ખાસ મતલબથી બોલતા

બહેરામશાહજી શરૂઆતથીજ જેમ "મતા નથી" એમ બોલતા હતા એટલે દેશ. કાળ અને સ્થિતિ ઈલ્મે-ક્ષ્નુમના ફેલાવા માટે અનુકુળ નથી એમ કહેતા હતા તેજ મુજબ એમ પણ બોલતા હતા કે **"યક મન ઈલ્મ રા દેહ મન અકલ મીબાયદ"** યાને એક મણ ઈલ્મને દસ મણ અક્કલની જરૂર હોય છે. વળી એઓ સાહેબ એમ પણ બોલતા હતા કે "બીસયાર મખુર, બીશ મખુર, પીશ મખુર, ફાઅશ મસાઝ, ગેહ ગેહ ખુર, પીનેહ ખુર અન્દક ખુર, ચનાન કે ચે મી ખુરી-જામે ઈલ્મે ક્ષ્નુમ" યાને ઘણો ના પીતો, જોઈએ તે કરતાં વધુ ના પીતો, જોઈએ તેની આગમજ ના પીતો, જાહેરાત ના કરતો, મોકકે મોકકે પીજે, ચુપચાપ પીજે, થોડું થોડું પીજે - આવી તરતીબર્થ શું પીવાનું છે? જામે ઈલ્મે ક્ષ્નુમ યાને ઈલ્મે ક્ષ્નુમના મીનોઈ જ્ઞાનની જામ.

વધુમાં બહેરામશાહજી એમ કહેતા હતા કે : "હર કેરા એસરારે હક આમુખતન્દ મોહોર કરદન્દ વ દેહાનર દુખતન્દ" યાને જેઓને કુદરતમાં જે સત્ય પડેલું છે તેના ભેદો શીખવવામાં આવે છે તેઓના મન ઉપર ઉસતાદ તરફથી તે જ્ઞાનની મોહોર મારવામાં આવે છે અને તેઓના મોહડાં સીવી લેવામાં આવે છે.

બહેરામશાહજી ઉપલી કહેવત રૂપી ફારસી બેટો ખાસ મતલબથીજ બોલતા હતા અને તેનો મર્મ તેઓના ઘણાં ચેલાઓ સમજી શકયા છે. બહેરામશાહજીને કહેવામાં આવેલું કે તમો હીન્દની ભુમી ઉપર તમારો કેસાસ પુરો કરતા હશો ત્યારે ત્યાં એક અનજુમન મોજુદ હશે કે જેઓના તકદીરમાં ઈલ્મે ક્ષ્નુમની તહેસીલયાત લખેલી છે અને તે અનજુમનને દોરવનારા અમુક સંસ્કારી આત્માઓ પણ તેઓમાં જન્મેલા હશે, કે જેઓ બરવકતે પોતાના કાર્ય બજા લાવશે. ઈલ્મે ક્ષ્નુમના જ્ઞાનની તરફ તેઓજ ખેંચાય છે કે જેઓના કીસમતમાં આવું ઉંડું આત્મજ્ઞાન સાંભળવાનું અને ગ્રહન કરવાનું નીરમાણ હોય છે અને તેઓ પણ પોતાની જીંદગીના અમુક વખતેજ તે જ્ઞાન તરફ પ્રેરાય છે કે જ્યારે તેઓની ઉપર કોઈ તેવા શુભ ગ્રહોની નઝરાત તે જ્ઞાનની તેહસીલયાત માટે ઉતરતી હોય છે.

ઈલ્મે ક્ષ્નૂમને ખાસ જાતનો ઈલ્મોનો ઈલ્મ કહ્યો છે, અને દુન્યામાં સકળ જ્ઞાનનો જે પ્રદેશ મોજુદ છે, તેનો માવો તેને કહેલો છે. આ એવું બુલંદ જ્ઞાન છે કે તેનું એક બીન્દુ દુન્યાના ઈલ્મોના મોટા વીસ્તારવાલા અને પ્રદેશોની બાતેન હકીકતોને ખુલ્લી કરી શકે છે. ઈલ્મે ક્ષ્નુમની આ ભેદી હકીકતને ઉસતાદ સાહેબ નીચલી ફારસી બેત વારંવાર બોલીને રજૂ કરતા હતા. તેઓ સાહેબ એમ કહેતા હતા કે :- **"મઝ્ઝે ઉલુમ આશકાન બરદાશતન ઉસ્તુખાન પીશે સગાન અનદાખતન્દ"** એટલે બધા ઈલ્મો જેમાં તમામ Arts and sciences યાને તમામ ઈલ્મ સમાઈ જાય, તેના મગઝરૂપી ઈલ્મને તેના આશકોએ ચુંટી અને વીણી લીધો છે અને માત્ર હોડકાંઓ કુતરાંઓ આગળ હાંખી દે તે મીસાલ જાહેર આલમ આગળ બાકીનું નાંખી દીધું છે. એટલે હાલમાં જે ઈલ્મની ઉપર બધી લાંબી ચોહડી તકરારો થાય છે, તે તો હાડકાંઓ માટેની કુતરાઓની મારામારી જેવી છે અને તેનો જે માવો અને મગઝ છે તે તો તેના આશકો લઈને ઉંચા છુપા બેઠા છે. બહેરામશાહજી જે ઈલ્મ ધરાવતા હતા તે આવો કીંમતી ઈલ્મ હતો, કે જે દુન્યાના જ્ઞાનના તમામ પેરેદેશોના માવા જેવો હતો. તે મહાન ઈલ્મ માત્ર જરથોસ્તી દીનનાજ ભેદો સમજાવવાને પુરતો હતો નહી, પણ કુલ સૃષ્ટી અને પાંચે મુળ વર્ણો અને પાંચે મુળ ધર્મોની બાતેન સમજ રજૂ કરવાને સમાર્થવાન હતો. બહેરામશાહજીનો ઈલ્મ આવો મુફીદ અને કીંમતી હોવાને લીધે તેઓ તેની જાહેરાત માટે પુષ્કળ બખીલી કરતા હતા. અને જ્યાં સુધી કોઈ તદ્દન લાયક આસામી તેઓની નજરમાં નહી માલમ પડે ત્યાં સુધી પોતાના ઈલ્મની મોટાઈ તેને જાણવા પણ દેતાજ હતા નહી. ઈલ્મ જેરવવાની કોઈ અજબ તાહરત બહેરામશાહજીમાં હતી અને નામના કે કીર્તીની તેઓને પરવાજ નહી હતી. બહેરામશાહજી પોતાના કેસાસના ભોગવટાથી બરોબર ખબરદાર હતા. અને તેના કંઈક ઈસારાઓ મારા જેવા કોઈક પોતાના લાયક શાગેર્દો આગળ પોતાની ભેદી રીતે કીધા હતા. પણ તેઓ માટે ઘણું કરવાની ઈન્તેજારી ધરાવવા છતાં, અમુક હદમાંજ થોડુંક કંઈક કરી ગયા અને નતો પોતે તેનાથી સંતોષ પામયા કે ન તો તેઓના કુટુંબીઓ તેથી ખાસ સંતોષ પામીઆ અને કેસાસનો ઘણોજ બીકટ ભોગવટો ભોગવી, બહેરામશાહજી આ ફાની દુન્યા છોડી ગયા.

- જહાંગીરજી ચીનીવાલા

ગેતીનો છુપો ભાગ

આ ગેતી ઉપરનો ૧/૩ ભાગ **અઈવિથ્રીષ્વને** લગતો અજાયબ વિસ્તાર છે. આવા અઈવિથ્રીષમાં માત્ર કંઈ બાતને ઈરાનજ નથી અને જરથોસ્તી દીનને લગતીજ છુપી જગાઓ અને તલેસમોજ નથી. ગેતીની પહાડી જગાઓ કે જેનો અમુક વિસ્તાર અઈવિથ્રીષ્વમાં છે, તે પહાડી જગાઓમાં જરથોસ્તી દીન ઉપરાંત બીજી ચાર વર્ણો અને ચાર ધર્મોને લગતા મ્હાન નરોને માટેની ખુફીઆ જગાઓ છે, અને તેઓના પણ તલેસ્માતીક થોડા વિસ્તારો છે. જેમ જરથોસ્તી સાહિત્યમાં જમશેદના વરની હેકાયત અમુક રીતે આપણને મલે છે, તેમ હિન્દુ ધર્મ સાહિત્યમાં હિમાલયના બદ્રીકાશ્રમ અને બીજી ખૂફિયા જગાઓના બ્યાનો છે. બેહારમશાહજી કહી ગયા છે કે ઈસ્લામ, ખ્રિસ્તીઓ, યહુદીઓની કોઈક છુપી જગાઓ, હિન્દુઓની એવી જગાઓ ઉપરાંત મોજુદ છે અને તે બધી ચીજો જીરમના દરજ્જામાં ગોઠવાયેલી છે.

FREEDOM

Everyone uses the slogan "Freedom to Choose" without knowing what FREEDOM is! As long as we thirst to go to heaven, we are NOT in heaven! As long as we desire and fight for freedom, we are not FREE! **To be free Spiritually, is to be beyond duality when the Mind obeys and surrenders to the will of the Divine Soul - without choosing! When we are free spiritually, we say: "His Will Be Done" - Not my Mind's which still chooses, is not free and is often selfish and wrong.**

Freedom is not without RESPONSIBILITY. We may be free to do as we please, but we must not forget that every Action causes a similar Reaction according to the Immutable law of cause and effect. We create our own fortune or misfortune since Divine Justice renders every Man his just dues - regardless of his station in life. "As you sow, so shall you reap" is a Universal Truth. Wheat planted in the ground will grow only wheat and not apples or barley. All our actions are the result or re-action of our thinking which brings the consequential effects upon the individual responsible for the choice of thoughts and actions.

The slogan "Freedom to Choose" should be replaced by "the Doer is responsible for the Deed". We are free to choose between life and extinction by choosing Religion against spiritual ignorance.

☯☯☯ ☯☯☯ ☯☯☯

KHURSHEDJI CAMA'S NOTE-WORTHY OPINION OF USTAD SAHIB

Not only Mr. Cama used to speak with enthusiasm about the teachings of Mr. Behramshah Shroff, but with regard to certain words and views, Mr. Cama used to say without hesitation, **"Our students of Avesta do not understand the exact import of this; What Beheramshah explains, is alone right."**

- Khudabuksh Poonegar

PROPOSED NEW DOKHMA AT VASAI TALUKA

Dokhm-e-nashini is a spiritual institution of the Parsi religion. It has three main components - **'Talesams'**. Talesam means a sphere of spiritual influence emanating a vibrational field that has a set function in nature. The three Talesams of the Dokhma are:

1. The spiritual field generated by certain specified rituals performed at the time of consecration of the Dokhma
2. Sun's rays
3. Vultures

The three Talesams form a holistic combination, that is, all the three work together. Any one of them cannot exist without the other two.

A highly religious hearted Parsi, **Mr Bomi Sachinwalla of Vasai,** has earmarked **23** acres of his own land, free of cost, for building a dokhma, about 26 kms from Vasai and 85 kms from Mumbai. A committee called the Vasai Dokhma Committee is working on the project. It has been confirmed by actual inspection that **vultures are around in plenty in the vicinity**. The place is far away from any urban atmosphere and is at a height of about 500 ft above sea level. It is surrounded by mountains and a deep jungle. The project proposes to take care of a motorable road leading to the place. **The Dokhma, Bungli and the Dadgah will be duly built and consecrated.**

The consecration will be done by experienced mobed sahibs and as much care will be taken to follow the tenets and traditions of the rituals and ceremonies as the present circumstances permit. **No undue concessions and conveniences will be resorted to in the consecration ceremonies.**

This will be a project by private and independent venture, particularly intended for the Parsi/Irani inhabitants of Vasai Taluka. However, the dokhma can be used for any Parsi/Irani residing anywhere, if it is so desired by the families of the deceased.

The Committee needs funds and appeals to the generous hearted Parsis/Iranis all over the world. Your help in this divine mission will be highly appreciated. (Total estimated – cost of $1^1/_2$ crore)

Your donations may be sent to:

"Dini-Avaz" for onwards transmission to :

Bomi Sachinwalla - Tel: 912-455182 / 912-455557
Naval H Surty - Tel: 4710363 / 98212 27439
K. N. Dastoor - Tel: 493 2238 / 265 4095
Godrej J Dandiwala - Tel: 6408627
or Directly to the above persons.

Cheques in favour of **"MANIJEH PIROJSHA SACHINWALLA CHARITABLE TRUST - VASAI DOKHMA COMMITTEE."**

કેસાસ નો ખોરાક

મંચેરશાહ માસ્તર સાહેબને અને મને બીજાઓની હાજરીમાં બહેરામશાહજીએ કહેલું કે આદમની ગીઝા તો તકે હેવાનાતનીજ હોવી જોઈએ, પણ ખોરાકની બાબદમાં ઈનસાનના કેસાસના યાને કર્મના ભોગવટાનો સવાલ છે અને તેથીજ ગોસ, મચ્છી, ઈંડા વિગેરેનો ખોરાક નહિજ ખાવો એવી કોઈ તરીકત જરથોશ્તી દીનમાં આમ વર્ગના મસાવતી કેસાસના યાને ગુંચવણ ભર્યા કર્મના લોકો માટે અપાઈ નથી. એક જરથોશ્તી જ્યારે આત્મિક તબક્કાઓમાં ઘણો આગળ વધે ત્યારે તે અનાજ અને શાક, તરકારી પણ ખાતો નથી અને રાદી તોરનું ગાયનુંજ દૂધ બીજાં દૂધો પણ નહિજ અને ચોક્કસજ મેવો અને ચોક્કસજ ફળ, ફુટનો થોડો આહારજ કરે છે. પણ તે નિયમ કંઈ આમ વર્ગને માટે નથી, તે તો ખાસ લોકોની વાત છે. ગોસ ખાવું તે પણ કેસાસ દેખાડે છે અને વેજીટેરીયન થવું તે પણ કેસાસ દેખાડે છે. બેઉમાં એકસરખી જડતા લાવવાની ગતી પડેલી છે. મંચેરશાહ માસ્તરે આ ખુલાસો જ્યારે બહેરામશાહજીને મોઢે સાંભળ્યો ત્યારે ઠંડે કલેજે અને ગંભીરતાથી એટલું જ બોલ્યા કે સાહેબ હવે તમારે આ બાબદને જરા વીસતારીને મુંબઈનાં છોકરાઓને સમજાવવી જોઈએ, કારણ કે જાહેર આલમમાં ઘણીજ ગેરસમજુતી પેદા પડી રહી છે અને મને પણ બધા પકડી પકડીને જાત જાતની દલીલ કરે છે અને હું પણ ઘણોજ મુંઝાતો હતો પણ આજે મને ભારી સંતોષ થયો છે, કારણ ઈરાની ઈતિહાસ અને જરથોસ્તી ધર્મની તવારીખ ઉપરથી પણ એમ પુરવાર કરવું અશક્યજ છે કે ઈરાનીઓ માંસાહારી નહિ હતા અથવા શરાબ નહિ પીતા હતા, બલ્કે ઈરાનીઓની ઘણીજ જાણીતી પ્રજાકીય તબેહમાં (National Traits) ઘોડેસ્વારી, તીરઅનદાઝી, રાસ્તી, બહાદુરી, શેકાર, માંસાહાર, શરાબ વિગેરેનો ખાસ સમાવેશ થાય છે અને ઈલ્મે ક્ષ્નુમની ચળવળને માટે ભાજીપાલાના ખોરાકની આવી હેમાયતથી મોટી ગેરસમજુતી થવાનાં અને મોટું નુકસાન પહોંચવાનાં સંભવો છે. આ સાંભળીને બહેરામશાહજી મુંગા બેસી રહ્યા અને ઘણાજ મુંઝાયલા લાગા.

– જહાંગીરજી ચીનીવાલા

* * * * *

"તકદીર તસુ ચાલે નહિં
તદબીર હમારો શું કરે?
અજલ જો આવી પૂગી
વેદ બિચારો શું કરે?

* * * * *

જરથોશ્તી શહેનશાહતો દરમ્યાન બાતેન ઈરાનમાં તેમજ જાહેર ઈરાનમાં ફસલનાં પાવમહેલો અને ફસલનો દીની અમલ મોજુદ હતો. શહેનશાહત વખતે પણ ઈરાન હતું, પણ તેમાં જઈ શકાતું હતું. આજે તેમ થઈ શકતું નથી. બાતેન ઈરાનમાં દર ચાર વર્ષે એક દહાડો ઉમેરીને બીકટ યસ્નો કરીને ફસલ જાળવી રાખવામાં આવતી હતી અને તે મારફતે જાહેર ઈરાનનો ફસલી અમલ ટેકવવામાં આવતો હતો. આજે પણ તે ફસલની પ્રથા બાતેન ઈરાનમાં કાયમદાયમ છે. પણ તે પ્રથા જાહેરમાં આજે સીલસીલો રાખવા ના પાડે છે. યાને તે પ્રથાનો સીલસીલો જાહેરમાં ઉભો થઈ શકતોજ નથી. ઈરાની જરથોશ્તી શહેનશાહતો દરમ્યાન જાહેરમાં ફસલી પાવમહેલ હોવા છતાં અને ફસલી દીની અમલ મોજુદ હોવા છતાં તે કાર્ય છુપી રીતેજ અને ખાસ લોકોની વચ્ચેજ ચાલુ રહેતું હતું. આવા અવ્વલ દરજ્જાનાં અતી ગુહ્ય ફસલી પાવમહેલ ઉપરાંત જાહેર ઈરાનમાં હુશમોરદી પાવમહેલો અને હુશમોરદી દીની અમલ પણ મોજુદ હતો, કે જે સીલસીલો કદીમી હુશમોરદી અમલ તરીકે આજે હિન્દુસ્તાનમાં મુલ્લા કાઉસજી અને મુલ્લાં ફીરોઝજીએ જાએઝ કીધો છે.

અઈવિથ્રીશ્વ

આ ગેતી ઉપનો ૧/૩ ભાગ અઈવિથ્રીશ્વને લગતો અજાયબ વીસતાર છે. આવાં અઈવિથ્રીશ્વમાં માત્ર કંઈ બાતેન ઈચનજ નથી અને જરથોશ્તી દીનને લગતીજ છુપી જગાઓ અને તલેસમોજ નથી. ગેતીની પહાડી જગાઓ કે જેનો અમુક વીસતાર અઈવિથ્રીશ્વમાં છે, તે પહાડી જગાઓમાં જરથોશ્તી દીન ઉપરાંત બીજી ચાર વર્ણો અને ચાર ધર્મોને લગતા મહાન નરોને માટેની ખુફીયા જગાઓ છે, અને તેઓના પણ તલેસ્માતીક થોડા વીસ્તારો છે. જેમ જરથોશ્તી સાહિત્યમાં જમશેદનાં વરની હેકાયત અમુક રીતે આપણને મલે છે, તેમ હિન્દુ ધર્મ સાહિત્યમાં હીમાલ્યના બદ્રીકાઆશ્રમ અને બીજી ખુફીયા જગાઓના બ્યાનો છે. બહેરામશાહજી કહી ગયા છે કે ઈસલામ, ખ્રીસ્તીઓ, યહુદીઓની કોઈક છુપી જગાઓ, હીન્દુઓની એવી જગાઓ ઉપરાંત મોજુદ છે અને તે બધી ચીજો જીરમના દરજ્જામાં ગોઠવાયેલી છે.

કોહે કાફના તલેસમની હેકાયત એક ખાસ-ઉલ-ખાસ છે. આ કોહે કાફની તલેસમમાં એટલું બધું સુન્નું અને સુન્નું બનવવાની એટલી બધી અકસીર છે, કે જેનું બ્યાન નહી થઈ શકે. બહેરામ વરઝાવન્દ સાહેબ જ્યારે જાહેર થશે અને ઈરાને નવ ઉભું કરશે, ત્યારે તેઓ આ તલેસમ ખોલીને તેમાનું તઈયાર સુન્નું વાપરીને, તેમજ ત્યાંની એકસીરનું છુટથી સુન્નું બનાવીને પોતાનું કાર્ય પાર ઉતારશે. કોહે કાફની તલેસમમાં આ અકસીરના ખજાનાની ગોયા પાસબાનીને માટે એક આલા મરતબાની જરથોશ્તી અનજુમન વસે છે, આ અનજુમનનો ભોગવટો સામાન્ય માનવના જેવો છે, પણ તેઓ ઝોરની શક્તીના સાહેબો હોવે બસ મહેરની ઉપરજ જીવે છે. તેઓની વચ્ચે આતશબહેરામો, આલાતો, વીગેરે જેવું કંઈજ નથી, તેઓ અમુક મરતબે કુદરતને પોંહચેલા હોય છે. ખુબી તો આ છે કે તે અનજુમન સંસારી અનજુમન છે અને તેઓથી વસ્તીવાડી પણ અમુક મરતબે વધતી રહે છે.

બહેરામશાહ સાથનો સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજીનો કેસાસ

સ્રઓષાવરેઝ સાહેબે બહેરામશાહ સાથના પોતાના અંગત કેસાસની કાંહણી બહેરામશાહ આગળ તુલોતવીલ ખુલ્લી કીધી. તેમાંનો એક ભેદ આવો છે કે એક આગલા ભવમાં બહેરામશાહ ઈરાન સરઝમીન ઉપર ૩૦ હઝારની એક લશ્કરી ટુકડીના મોટા સરદાર હતા. એમ તેઓ એક મોટા સેપાહ બચ્ચા હતા. તે જમાનામાં સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી સાહેબ પણ જાહેર ઈરાનમાં જન્મેલા હતા અને એક 'હઓમિ' એટલે ભક્તનું જીવન ગુજારતા હતા. કહે છે કે એક સમયે જ્યારે સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી તે આગલા પોતાના ભવમાં ઈબાદતમાં અને મનનમાં મશઘુલ હતા, ત્યારે તેઓનો જાન લેવાની કોઈ તેઓના દુશ્મનોએ કોશેષ કીધી હતી. તેઓને દરેમહેરમાં ઘેરવામાં આવ્યા હતા કે જ્યાંથી તેઓનો બચાવ થવો કંઈક મુશ્કેલ હતો. તે ભક્તની ભક્તિએ બહેરામશાહને ઉશ્તાવાર કીધા. અણીની ઘડી ઉપર બહેરામશાહ - તે પોતાના આગલા ભવમાં, પેલી ઘેરાયલી દરેમહેર આગળ જઈ પુગી, પેલો ઘેરો ટોડીને પેલા દાદ માગતા ભક્તનો એટલે સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી સાહેબનો તેવણે બચાવ કીધો હતો. આ ખુશનશીબી ભર્યા કેસાસના બદલામાં આય ભવમાં સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી સાહેબે બહેરામશાહને પોતાના કસમાં ખેંચી બહેરામશાહનો પોતાનો કેસાસ ફીટડાવ્યો. તે ઉપરાંત અમુક નેકીઓ કરવાની દુઆઓ આપી તે દુઆઓ સાથે વિદાય કીધા કે જેથી તેઓએ જરથોશ્તી દીનને લગતું એક ભેદી કાર્ય પણ પોતાની શક્તિ મુજબ બજાવ્યું હતું. સ્રઓષાવરેઝ મર્ઝબાનજી જેવા મહાન આબેદ સાહેબ સાથનો બહેરામશાહનો અંગત કેસાસ હોવા ઉપરાંત બહેરામશાહજીનું રૂવાન હાલના જે સમયમાં તેઓ હીન્દની પારસી અનજુમનમાં એક સામાન્ય કેસાસી પારસી તરીકે જન્મીને ગુઝર પામ્યા, તે અરસામાં રૂવાનની અસપન્દીના દ્રષ્ટીબિંદુથી **પેશ-રૂવાન** હતું અને તેવા તેવણનાં રૂવાનના મરતબાને લીધે તેઓના અનેક અશુભ કેસાસોની સાથે પણ તેઓને હીન્દ ખાતે હાલના બુરા જમાનામાં ઈલ્મે ક્ષ્નુમની મકતબની સ્થાપના કરવાની હતી, જેથી તેઓને સ્રઓષાવરેઝ સાહેબે અનેક ઘટતી રીતે નિહાલ કરી અમુક એઝાઝતો સાથે હિન્દુસ્તાન રવાના કીધા હતા.

- જેહાંગીરજી **ચીનીવાલા**

સંપત્તિ અને દરિદ્રતા, અર્વાચીન જગતમાં બધેજ સાથે સાથે નજર પડે છે.

આજે જગતભરમાં એવો એક દેશ નથી, કે જ્યાં ગરીબો તંગદસ્તો, બેકારો, બેરોજગારીવાલાઓ અને ખુબ દરિદ્રતામાં જીવન વ્યક્ત કરનારા નહીં હોય. બ્રીટીશ રાજઅમલમાં પણ ભારતમાં દરિદ્રતા અને ગરીબાઈ હતી અને આજે આઝાદ ભારતમાં પણ દરિદ્રતા અને તંગી કાંઈક મોટાં પ્રમાણમાં નજરે પડે છે.

ક્ષ્નૂમ બેકારી અને ગરીબાઈના જુદાંજ કારણો જોઈ રહ્યું છે. જરથોસ્તી દીન મુજબ, માનવ માત્ર પોતાનો "કેસાસ" ભોગવી રહ્યો છે અને એટલે સુધી કહેલું છે કે જેનો બુરામાં બુરો કેસાસ હોય, તે પણ કુદરતના નિયમે, ત્રણ દીવસોથી વધુ ભુખો રહેતો નથી. ત્રીજે દિવસે તેનો ખોદા તેને કાંઈ પણ ખોરાક પુગાડે છે. જરથોસ્તી દીનમાં તો ધર્મરાજ્યનીજ ઉત્તમ જગા કહેલી છે. પ્રજાસત્તાક રાજ્યોને ભુંડા જમાનાની તાસીર ગણાવેલાં છે. કોઈ પણ ધર્મપરાયણ ખરો રાજા એકહથ્થુ સત્તા ભોગવી શકતોજ નથી. આવા કોઈ રાજાને, રાજ્યના ધર્મગુરૂઓની સલાહ લઈ પોતાના ધર્મના માર્ગેજ રાજ્ય ચલાવવાનું હોય છે.

જરથોશ્તી ઈરાની શેહેનશાહતોમાં રાજ્યનો કારોબાર અમૂક કાયદા મુજબ ચાલતો હતો એ તેવા કાયદાઓને 'મગવ અંજુમન' એટલે સાધુ જીવન ગુજારનારા મહાન મુવેદોજ ઘડતા હતા. ત્યાં હાલના જેવા સમાજવાદને જગા રહેતી હતી નહી, પણ શેહેનશાહ પોતે ખાવા પીવાનું, રહેવાનું અને પોષાકી, પુરતા પ્રમાણમાં ગરીબ રઈયતને મલે છે કે નહીં, તેની કાળજી રાજ્ય તરફથી થતી હતી. શેહરે શહેર અને ગામેગામ, રઈયતના તમામ કુટુંબોના નામઠામ અને ખાનદાનીનાં દફતરો સરકારી અમલદારો રાખતા હતા.

હાલનાં "યંત્રના યુગ"માં, માનવ જીવનમાં, "જડવાદ" અને "અનીતી" પેવશ થઈ જાય છે. કોઈકો ને આ સુત્ર વાંચીને તાજુબી લાગશે પણ આમાં નીતરૂં સત્ય છે. માનવનું જીવન મોજશોખ અને ખુબજ એશ આરામ માટે નથી. પણ જીવનની તમામ જરૂરીઆતો પ્રમાણે પ્રમાણિકપણે મેલવી સંતોષથી જીવન વ્યક્ત કરી, માનવે પોતાના આત્માની ઉન્નતી કરવાની છે. ઈરાની જરથોશ્તી શેહેનશાહતમાં, સરકાર તરફથી મુક્ત અને ફરજીઆત કેળવણી રઈયતના ફરઝંદોને આપવામાં આવતી હતી. આવી તાલીમો તરબીયતની અંદરજ ઉંચી ધાર્મીક વિચારસરણીના પાયાઓ પહેલેથીજ ચરણવામાં આવતા હતા. રાંજા વેપાર કરે, તો દેશની અને રઈયતની બરકત જતી રહે, એવો સિદ્ધાંત સર્વે મંજુર રાખતા હતા.

હાલના યુરોપ અમેરીકાના આગળ વધેલા ગણાતા દેશોમાં વેપાર વણજ ખેતીવાડીની લીલા લહેરની વચ્ચે પણ ગરીબાઈ, બેકારી અને દરિદ્રતા નજરે પડે છે, તેજ દેખાડે છે કે આ પદ્ધતિમાંજ કોઈ ઠેકાણે મોટી ખામી ઉભેલી છે. પ્રજાજનોનું ચારિત્ર ઘડવાની ફરજ રાજ્યની ઉપર નંખાયલી છે. રાજા અને મગવ મંડળ, પ્રજાજનોના ચારિત્રની જરથોશ્તી ઈરાનમાં કાળજી રાખતા હતા. લક્ષ્મીની પ્રાપ્રી કર્માનુસારજ થાય છે અને લક્ષ્મીનો લોભ પાપ છે.

જરથોશ્તી ઈરાની શેહેનશાહો કાંઈ મોટા "કર" ઉઘરાવીને કારોબાર ચલાવતા હતા નહી. રાજા અને રાજ્યની સત્તાના પ્રતિક તરીકે, અનાજ અને ફળ ફળાદીના ઉત્પાદન ઉપર નજીવો કર નાંખવામાં આવતો હતો, અને શેહેનશાહોની ખીદમતમાં મગવ મંડળ સોના રૂપાનાં ઢગલા 'કીમીયાં'ની મીનોઈ વિદ્યા વડે પેશ કરતું હતું. હાલના વિજ્ઞાનને મીથ્યા અભિમાન છે કે તેને ખુબ પ્રગતિ કીધી છે. જરથોશ્તી ઈરાનમાં "રાદમ" (Radium) પણ જણાયલું હતું અને ખુબ સેહલી રીતે તેને મેલવવામાં આવતું હતું. કીમીયાંની વિદ્યા મગવો પાસે હતી.

માનવના સુખદુઃખનો અને સંપત્તિ તેમજ દરિદ્રતાનો આધાર માનવના ચારિત્ર ઉપરજ રહે છે. માનવ રોજ રોજ માંથ્રની ભક્તી તો થોડા કલાક કરી શકે. પણ વિચારોની શુદ્ધી તો તેને ચોવીસ કલાક કરવાની છે. વીચારની શુદ્ધી સર્વસામાન્ય આદર્શો ઉપર આધાર રાખે છે. અર્વાચીન જડવાદી સંસ્કૃતિમાં, એવા ભુલભર્યા આદર્શો પેદા પડેલા છે કે શ્રીમંતો અને દરિદ્રો બધાજ ભુલભરી વિચારસરણીમાં ગોટાં ખાયા કરે છે. જે જમાનામાં ફરઝંદો અમુક ઉમરે છુટાપણાના હકો ભોગવે, અને પોતાનાં મા બાપોને નાચારીમાં મુકે, શ્રીમંતો પોતાના હકોની અને નોકરો પોતાના હકોની વાતોજ કરતા રહે અને જડવાદમાંથી પેદા પડેવી હવસ પરસ્તી અને દરિદ્રતા પેદા પડીનેજ ઉભી રહે અને તેનું નિવારણ રાજ્યને કે પ્રજાજનોને સુજેજ નહી.

આઝાદ ભારતમાં સનાતન હિન્દુ ધર્મના ખુબ કિંમતી શાસ્ત્રો હયાત છે. આ શાસ્ત્રોમાં રાજકરણના પણ ખુબ ઉંડા પાઠો સમાયલા છે. અમો એ જે પ્રકારની દલીલો આ અગ્રલેખમાં કીધી છે, તેને લગતા અનેક પાયારૂપી સિદ્ધાંતો આવા શાસ્ત્રોમાં સમજાવેલા છે. પશ્ચિમની સંસ્કૃતીની આંધળી નકલ કરવામાં કાંઈ ફાયદો થનાર નથી, ખરી આબાદી ઉભી કરવાનો માર્ગજ જુદો છે.

THINK IT OVER

1. The supreme One cannot be attained just by reading the scriptures and listening to religious discourses. God can neither be attained through the mind nor by logic. He is accessible only to those who have a strong craving to know and unravel the Supreme Secret and essence of God.
2. Without love for God, no amount of meditation will bear fruit.
3. One may have read many Scriptures and may have many books but if there is gloom in the heart, without grace of guru how can Supreme bliss and fulfillment be possible?
4. One who caused pain to any human heart could not attain spiritual excellence. Though there are innumerable ways leading to Him but bringing happiness to the human heart was the surrest way.
5. A person who runs away from life is not fit to be a spiritual seeker. Just as you cannot run away from death, You can not run away from life.
6. Suffering produces endurance, endurance produces character and Character produces hope.
7. Learn from the mistake of others. You can't live long enough to make them all yourself.

બેહેશ્ત બહેરેહ ઉસ્તાદ સાહેબ વારંવાર બોલતા કે જે બદી અને બરબાદી કોમમાં ઘર ઘાલી બેઠી છે તેનું મુખ્ય કારણ યસ્ન દરૂજી છે. ક્રિયાકામોની ખોરવણી - કવખતે કરવામાં આવતી ક્રિયાઓ, દરૂજીએ-બુજી એટલે દશ્તાન સુવાવડ ન પાલવું, ઉઘાડે માથે ફરવું, આફ્રીન્ગાન, બાજ, સ્તુમ, ફરોખ્શી જેવી ઘરમાં કરાવવાની ક્રિયાઓ બહારે કે દરેમહેરેમાં કરાવવી, નવજોત સાંજે કરવી, આશીરવાદ કવખતે છંટાવવા, ભણતરેમાં ગાબડાં મારવાં, વિગેરે, મુળ જરથોશ્તી તરીકતોનો ત્યાગ થવે પારસી કોમમાંથી આજે રોજી-રજખ-બરકત, તંદરોસ્તી-જોમ-તેહમતની બાંધો, નુર-આબાદી-લાંબી જીંદગી, અક્કલ-બુદ્ધિ-ડહાપણ, ઈલ્મ-અમલ-સુખ, નેકી-નિતી-સચ્ચાઈ, આબરૂ-ઈજ્જત-પ્રમાણિકપણું, સંપ-ખુશી-ખુશાલી, યકીન-ખોરેહ-રૂહાંની પ્રગટી મંદ પડી નાબુદ થતાં જાય છે, અને શારિરીક, સંસારી, આર્થિક, નૈતિક, માનસિક અને રૂહાંની બાબદોમાં પાછળ ગબડતા જવાય છે. ખુદા ખબર, એનો છેડો ક્યાં અને કેવો આવશે? સાધારણ બુદ્ધિથી તો એમજ દેખાય છે કે પારસી કોમ જાણીબુજીને આપઘાતના માર્ગપર પુર પાટે વહી રહી છે. પરવર બચાવે એમ થતાં, અને જલદીથી એક મહાન અમલીઆતી રાઈનીદાર સાહેબની કોમપર નવાજેશ કરે, એવી જોશભર દુઆ આજેજી દમેદમ કરીશું! આમીન!

પેગામ્બર સાહેબે આપણી કોમને એટલો નાદર ખજાનો આપ્યો છે કે તેના જેવો ખરૂં સુખ આપનારો કોઈબી બીજો ખજાનો નથી, અને જે માંગે અને વાપરે તેને તે મફત મળે છે. એના જેવું મફત બીજું શું મળશે? માત્ર આપણીજ તે મેળવવાની ખોટી છે.

* * * * *

DRUJIH-I-BUJI - SECLUSION OF MENSTRUOUS WOMEN

The Drujih-i-Buji mentioned which in the Khordad Yasht results if proper precaution is not taken at the period of menstural discharge of a woman. Hence, all sins of sexual intercourse e.g. "Jeh-marzih," or sin of adultery with a prostitute, "Dashtan-mnarzih" or sin of intercourse with a menstruous woman, "Kun-marzih" or sodomy, "Avarun-marzashnih" or improper sexual excesses, "Shoithra-gunah" or masturbation or onanism, "Rospi" and "Ropsi-bargih" or all kinds of illicit intercourse with other women, "Guvah-paiti" and "Gavah-vanidi" or all kinds of sodomy — all these enumerated in the Pazend Patit or Expiatory prayer of Dasturan Dastur Adarbad Mahrespand fall under Druijih-i-Buji.

A right knowledge of Drujih-i-Buji and of the ill effects therefore will save the boys of the age of puberty from the fangs of masturbation, will prevent the young ladies from imparing their private organs during the period of menses, and will stop infant mortality and miscarraige etc., by teaching restraint of sexual excesses to the married couple. Co-habiting after some time of the conception of a child is according to Vendidad XV; 8 regarded as an act of Druj-i-Buji. Thus a genuine knowledge of all the rules of **Ashoi** taught in the Zoroastrian religion puts a stop to many social evils arising out of loose morality which can be controlled only by imparting original knowledge of Ashoi and Drujih.

The mandate for seclusion of menstruated women is based on the Zoroastrian precaution against Drujih-i-Buji. The word "Dakhshtavaits" in the Avesta literally means having some mark or indication, and hence the word came to mean "menstruous." When a young girl comes to the age of puberty, this monthly discharge is natural as the seminal discharges in males. During this period the physical body of the woman has extraordinary sham heat, and the evil magnetism flowing from her at this time is sufficient to annual the power of magnetic aura of a pious man within a certain distance of her. The magnetic flow from a menstruous woman deadens the essential-energy of seeds placed before her, and renders them sterile. This fact is expressly stated by Pliny thus,—

"On the approach of a woman in this state of menstruation, seeds which are touched by her become sterile, grafts wither away, garden plants are withered up."

In the same way the germs spread in the surrounding atmosphere by te extraordinary evil magnetic condition of a menstruous woman of mind by a dispersion of their thought-power and various diseases also. Such a woman cannot repeat the Avesta manthra and is not allowed even to **hear** anybody else reciting the manthra, for the magnetic current issuing from the body is sufficient to nullify the Staotic effect of Avesta vibrations.

She has to cleanse her hands and feet and face only with the bull's urine (Av. Gaomaeza), and during the peirod of menstruous seclusion she cannot touch water for external application. The magnetic current in the bull's urine is powerful in over powering the microbes in the aura of the menstruous woman, and the Khshaeto-frado in the water multiplies these microbes if water is applied for wash to her physical body. She has to take her food in a lead or iron utensil, and all these simple rules are based on the subtle laws of magnetisim.

The menstrual discharge is a necessary condition and it natural one, for the function of bearing children which the woman is entrusted with, necessitates this periodic flow. This is a spontaneous "Asar-i-Tarikih" arising naturally, as in the case of taking food and removing excreta from the body. But as Zoroastrians we have to transmute this Asar-i-Tarikih into Asar-i-Roshnih by observing certain rules of seclusion, prescribed in the Vendidad, of women in menses.

- **Phiroze Masani (Z. A. & M.)**